

Ljubljana
že se do
impore
gnojiva
stupstvo

Oglas, pripisana itd.
iskaju i računaju se na temelju
članika ili po dogovoru.

Narci za predbrojbo, oglase itd.
ili za napuštanje ili polož
icom pošt. Medicinske u Beču
i administraciju lična u Puli.

Kad narube valja točno oz
nati imen, prezime i najbolje
pošt. predbrojnika.

Što liš na vrijeme ne priz
nje to javi odgovravatelju u
otvorenem pismu, kaj se
za plaća poštarska, ako se iz
vara napis "Reklamacija".

Cekovnog računa br. 817849.
Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Makulje.

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari! Naredna poslovica.

NAŠA SLOGA

Izdati svakog četvrtka

o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju
i ne odgovaraju po tiskaju, a
nepriskriveni ne primaju.
Predplatiti sa postarinom stoji
10.-K u obče,
5-K za seljake } na godinu
ili K 5- odn. K 250 na
pol godine.

Izvan carevine vide poštarsku

Plata i utrošak je poštarska

Pojedini broj stoji 10 h, zao
stali 20 h, kol u Puli; toll
izvan carevine.

Uredništvo i uprava nalazi se
u Tiskari Laginja i dr. pre
J. Krmpotic i dr. (Via Giulia
br. 1), kamenočka se naslovitije
sva pisma i predplate.

Gospodarstvo općine Pule.

Po novom zakonu za zastupstvo općine Pule ima naš narod po svojim zastupnicima budi koliko pogleda u poslovanje ove znamjenite općine. Ali naši su za sada i još za dugo u manjini, pak nemogu odlučivati, nego samo mogu u razpravljanju navesti pritužbe, tegob, želje i prosudjivati što je po njihovom sudu dobro, a što je slabo. Tekom vremena oblađuju i manjine i to tim prije, čim su pokvarenje većine.

Običali smo u zadnjem broju, da deme se danas obaviraju baviti sa poslovima ove obćine. To i činimo koliko nam sile i prostor našeg lista dopušta.

U hrvatskom dielu donosamo pregled proračuna za ovu godinu za sve vanjske porezne obćine, izuzamši Galcian, Ličjan, Pomer i Šišan, koje imaju vlastite upravne odbore, te su svoje proračune već prije i posebice utvrdili.

Iz pregleda proračuna naših vanjskih obćina vidimo veliku nevolju. Najveći skoro njihov potrošak jest prisnos za troškove mjestne obćine Pule i karate na dugove. Napredka žalibote ne vidi se nikakova, a za pokriće redovitih troškova udareni su visoki nameti na državne poreze. Te proračune u obće gospodarstvo naših seoskih obćina, protumačiti će naši bolji u prvoj dobroj prigodi ušteđeno u pojedinim obćinama, da narod uvidi i propisla, gdje i kako bi se moglo udariti boljim putem. Dobar početak učinjen je tim, da će obćine Medulin, Altura i Premantura već pod konac ove godine dobiti samostalnu upravu svojeg imetka, pak će skrbiti svoju skrb, kako budu bolje znali. Držimo, da bi to isto morali pitati i Projeci i Stinjanci, koji bi svoje občinice u gospodarstvenom pogledu mogli urediti lepe, nego li su sada.

Slavenski bogoslužni jezik u Istri.

(Nastavak.)

Posjetimo za tim složernike Agliardi (1. febrara), Ferrata (2. febrara), Rampolla (3. febrara), te pustimo kod svakoga po jedan iztisak prevoda spomenice. Agliardi i Ferrata pokazali su nam se nejako stoloni, osobito Agliardi koji je bio vrlo prijašan kao kakav naš osobni prijatelj; ali su na glasili da imade mnogo potežkoća i zaprijeke u tom našem pitanju. Među nepriještiju i tom obziru spomenuo je Agliardi izrično i austrijsku vladu. Ferrata je spomenuo, da se crkva ni sama nezna kako držati u tom, jer da je austrijska vlast jednom sklonila i drugi put protivna glagoljici. Isti Ferrata tužio je da je Spiljskoga načelnika Milića i njegovu spomenicu, u kojoj da je rečeno kako da bi mi bili prodani. Agliardi je među ostalim takodjer rekao: Slaveni su bolji kršćani, nego li naši Talmmani. Spominjao je pokojnog biskupa Štrka kao crkvenu bez energije, i hvalio biskupa Nagla kao inteligentna čovjeka, od kojega se može mnogo nadati. Složernik

Za ponedjeljak i slijedeće dane pozvao je načelnik Dr. Vareton občinsko zastupstvo, koje će se baviti poglavito proračunom za ovu godinu.

U gradskoj obćini Puli žive, našega hrvatskoga puka mnogo više, nego li u svim vanjskim selima te mještane obćine. U gradu je od naše ruke i debelih plaćača poreza od kuća, od obrta i od trgovine, koji plaćaju obćini na te poreze velike svote za obćinske namete. Pak je na tisuće malog puka naše ruke, koji plaćaju namet na potrošaru vina, mesa, piva i sličnog potroška. Neka dodje i malo na pojedinca, ipak na tisuće dodje mnogo. A kada k nama Hrvatima pribrojis Slovence, Čehi i Poljake, što ih je po Puli po poslu i službi, od najviših do najnižih, izdaje stalno, da je slavenskoga naroda u Puli mnogo više, nego li ikojega drugoga. Taj narod ima pravo pitati i snati kakvo je gospodarstvo u obćini? *Tko je krije, ako nije dobro? Može li se popraviti i na koji način?*

Odgovori na ta pitanja napisali bi ciele knjige. Mi ćemo u kratko sporučiti stanovnicima obćine Pule samo ovo:

Talijanska stranka zavozila je prijašnjih godina sa gospodarstvom obćine grdo, sramotno, da nemože biti sramotnije. Nije imala nikakve kontrole, jer su zastupnici mornarice ili kimali na sve, što su Talijani htjeli, ili nisu dosta oštro nastupili ondje, gdje su sponzorovali da nije u redu ovu ili ono.

Hote li sadnje zastupstvo štogod propaviti u tom pogledu neznam još reći posve za stalno. Ali nam se čini, da neće, jer po našem sudu novi načelnik obćine Pule nije dorasao težkom i velikom zadatku, koji ga je čekao. A zadatak obćine Pule imao je biti za mnogo godina:

Rampolla pak učinio je na nas utisak ozivovljenoga čovjeka. On nam je kazao, da se je sada posvetio izključivo učenju, te da u te stvari neulazi; a u ostalom da će sv. otac papa „u svojoj mudrosti“ (naglašeno) znati odrediti shodna. Mi ga zamolismo da nam bude prijazan, ako dodje predmet opet u kongresu, a on to obćea.

Htjedimo posjetiti i prefekta sv. obredu

stožernika Cretoni, ali boljejiv nije primao,

te mu pustilamo naše posjetnice i iztisak

prevoda spomenice.

Prema dogovoru sa excellencom Biscetti očekivavšmo, da će nam na našu stanovanje priobitelj i da zatražene audiencije. Postoje vlasti nije bilo, podoč je se dne 4. februara k njemu naš predvoditelj Dr. Stanger, te je ondje uznao da imadenio još jednom poči k državnemu tajniku. Razumimo da će biti audiencije. Podjemosmo odmah. On nam je kazao, da, pošto je pitljivo o kojem radi naša spomenica, nemože bili pripušteno naše odabranstvo u tu svrhu, ali da će sv. ocu biti drogo, da nas vidi ako to želimo. Na naš upit, ako možemo ipak, i bez da predamo

velika rabebita štednja i pravica za oba naroda, kako za Talijana, tako za Hrvata. Da je tako, kroz nekoliko godina bila bi se ova obćina sa svojim velikim dohodcima iščepa oporavila i moglo je doći, da bi oba naroda bila zadovoljna. Ali te zdrave politike mi u doktora Varetona ne vidimo: On će raditi tobože na visoko, pak će zauzlati obćinu još jače nego li jest.

Računi obćine Pule žalostni su nadasve. Inventara, to jest popisa svega imetka glibivoga, i negibivoga što pripada obćini nema ni, danas. Silni dohodci od takse na vino i od najmoviniskog novčića (soldo pigioni), s kojim su govorili, da će se osigurati, sve velike obćinske potrebe u pogledu cesta i kanalizacije, nisu dostatne ni da pokriju redovite potroške obćinske i redovite kamate na dugove, što ih obćina ima do sada.

Redoviti proračun za ovu godinu pokazuje: Da će se potrositi obilo jedan milijun i šest sto tisuća kruna, a da će se primiti obilo sedamsto tisuća kruna od župovičkih dohodaka. Biti će dakle manjka sa obilo devetsto tisuća kruna, koje će se pokriti:

1. sa 50% nameta na sve državne izravne poreze, na koje se može udariti namet. To znači pol kruna obćini na svaku krunu kraljevog pobira. To da će dati obilo 237.000 kruna.

2. sa 150% nameta na potrošaru mesa, vina, to jest na kraljev u toksu još jedan i pol puta toliko za obćinu. To da će dati obilo 310.000 kruna.

3. Pobrom na pivo kruna 3:40 po svakom stolitru. To da će dati obilo 100.000 kruna.

4. Pobrom na spiritu prve vrsti 22 K po stolitru, a druge vrsti 20 K po stolitru. To da će dati obilo 16.000 kruna.

Mislite li, da je dosta? Ne! Još će po-

vrh svega tog dohodka satili obilo 250.000 kruna, za koje načelnik pita zastupstvo, da mu dozvoli zadužiti se!

Od toga silnoga novca što ga obćina Pula troši u samu jednu godinu skoro 500 tisuća kruna idu sa škole, u kojima se ni slova nečuju, ni no uči, ni no mislu naših hrvatskih knjiga.

U obćinskom odboru predložio je obćinski vježnik Dr. Laginja, da se u proračun opet uvredi 12.000 kruna sa putku školu u Jadreškim, kako je već bilo uvršteno g. 1907., a nikad ni izvršeno. Ni tu malu pravcu nisu htjeli dozvoliti za naš narod, jer da ih još zakon ne sili.

Kao ruglo na slabo financijsko stanje obćine Pule, vedićima imaju obraz da dobiti u proračunu povećanje nagrade obćinskog načelnika od 6.000 kruna na 12.000 kruna godišnje i da se kupi kobičja za 1600 K i da mu se dade tajnog fonda 2000 kruna sva... da bude mogao dosljedno nastupati obćinu!

O tim računima imaju diktke reći svoju i zastupnici hrvatske strane u obćini. Oni su manjina, ali nesmiju, stalni smo i da neće dati svoga glasa za ovakvo gospodarstvo obćine.

A hoće li proračun obćine Pule dobiti odobrenje viših vlasti, o tom neka razmisliju ona gospoda od većine, koja bi reći da i nadalje kane tri hrvatski puk ove obćine kao crva pod nogom.

Svaka sila za vremenjal! Ako talijanska većina misli ovim putem, onda su to stalno njezini zadnji trzaj!

Odgoda parlamenta.

Carskom odlukom od dne 6. jula o. g. odgodjeno je carevinsko vijeće do iduće jeseni. Na taj korak prisiliše vladu razne okol-

kuci ni u crkvi. Sv. otac odvrati, da jo to posljedica narodnog trvona, i upiti da li tomu kriva i naša vlast, a Dr. Stanger mu odgovori: Da, Vosa Svetosti, u najvećem dijelu! Sv. otac to glamov potvrdi. Na našu primjetbu, da je pod Mljetačkom vladom u narodom pogledu bilo da na se bolje, pritrvidi on, već, da je Mljetačka republika bila za drugim svrham. Na to svede sam razgovor na povod našega dolaska, te izjavlji, da pitanja staroslavenskoga jezika nije još končno rješeno, i da će se kongregacija obreda još liti baviti. To pitanje da imado mnogo nopravljeno, te je težko rješiti ga, i za to da crkva sama nezna kako bi učinila; ali da se uzdajmo u Boga, da ostanemo odan sv. stolici, te da ako i na se skoro i u jednom, da će malo biti bolje; neka budemo uzdržljivi, i neka budemo zadovoljni da dobijemo što nas ide malo po malo. Uputi nas, nek spomenicu predadimo državnom tajniku u svrhu da ju ovaj proslidi kongregaciji obreda. Podjek blagoslov nam i našim, odpusti nas.

(Slijedi.)

nosti, a u prvom redu njezina tvrdoglavost i neprijateljsko razpoloženje prema Slavevenima u obće, u ovom pako slučaju neće prema južnim Slavenima.

Ova je odgoda usledila jer vlada nije mogla proturati jednu nepravednu svoju osnovu t. j. osnovu o ustrojenju talijanske pravoslovne fakultete u Beču i jer se parlamentarni stroj nije mogao dalje kretati. Sav je parlamentarni rad zapeo u najvećim odborima.

U finansijskom odboru predložili su socijalisti glas nepouzdanja vladu jer nije podstrela tražene podatke o porezu na baštine i na rakiju. Razprava nije u tom odboru ni započela radi formalnih prepričaka i zbog međusobnog nadmudrivanja.

Drugi važni odbor, vojnički naime nije mogao ni započeti svojih razprava jer nebjase na zakonitom broju članova. Odbor za uredjenje narodnoštih razmirica, koji se je bio sastao, da više o poznatom predlogu socijalističkog pravaka dr. Adlera gleda škola za manjine, protratio je svoje vireme formalnim pitanjem imade li naime započeti svoj rad obzirom na križu, koju je izazvala vlada i stranke većine parlamenta.

Najglavniji razlog odgode parlamenta bio je svakoko toj, što su zastupnici južnih Slavena zapođeli obstrukciji u proračunskom odboru. U tom se jo naime odboru imalo razpraviti vladinu osnovu o ustrojenju talijanske pravoslovne fakultete u Beču. Zastupnici iz hrvatskih i slovenskih zemalja t. j. iz Dalmacije, Istre, Trsta, Gorice, Kranjske, Štajerske i Koruške nisu mogli dopustiti, da se ustroji u Beču jedan dio talijanskog sveučilišta ako vlada nezadovoljstvo istodobno i njima u pitanju hrvatskih i slovenskih visokih škola.

Oni su naime od carske vlade zahtijevali, da se priznade hrvatskojmu sveučilištu u Zagrebu ravnopravnost sa sveučilištima ove polovice monarhije. Tražili su dakle, da svi nauci i svi izipi, koje polože na sveučilištu u Zagrebu naši mladići iz spomenutih zemalja imaju istu vrijednost kao da su poličeni na kojem austrijskom sveučilištu. Tražili su nadalje, da se za buduće slovensko sveučilište u Ljubljani uporabi nekoliko slovenskih profesora na sveučilištih u Pragu i Krakovu. I konačno su tražili, da im se stalno zajamči, da će se najdalje za deset godina otvoriti slovenska pravoslovna fakulteta u Ljubljani.

Sve su to dake zahtjevi, kojim je vlada sa malo dobre volje posve lako zadovo ljiti mogla. Nu mjesto toga odgovorila je ona na zahtjeve naših zastupnika, da im za sada neda ništa a kad bude jednom gotova talijanska pravoslovna fakulteta, tada tekdar da će se s njima upustiti u pregovore.

Posve je naravski, da zastupnici južnih Slavena nemoguće pristat na takove dvojbe uvjetne. I radi toga započela dne 28. junija u proračunskom odboru obstrukciju proti vladinoj osnovi za ustrojenje talijanske pravoslovne fakultete.

Svi članovi proračunskog odbora, koji su govorili proti spomenutoj osnovi, izjavile su da oni nisu proti talijanskoj visokoj školi, koja im po njihovoj kulturi i po njihovom položaju propada, ali oni mogu, da propuste ovu zgodu a da i oni za svoj narod, koji je kud i kamo mnogo bogrojniji od Tulijana i po kojemu jedino uživa naša monarhija svoj velelastni položaj, neizvještia ista prava na školskom polju, koja se kanti dan Tulijanima.

Uz jugoslavenske obstrukcioniste priorisali su bratski u proračunskom odboru i nekoji češki i rusinski zastupnici. Obstrukcija je trojala sve do 5. jula. Slovenski, hrvatski, češki i rusinski zastupnici govorili su jedan za drugim po više sati, nekojek do 10 sati uzastopice, a bili bi govorili i dulje, da nebjahu sjednice zaključeno.

Vlada i njezine stranke izjavile prije nego li je obstrukcija započela, u svojih novinah, da će pod svaku cenu obstruk-

ciju slobodili pa imale trajati sjednice proračunskog odbora i čitav mjesec julij. U svrhu pozvate iz kupelji predsjednika proračunskog odbora baruna Chlora, koji je imao svojom odlučnost i bezobzirnosti obstrukcioniste razoružati. Ali baš taj odlučni i bezobzirni Njemanec bacio je prvi pušku u kuruzu. Kad je naime uvidio, da se sjedne strane obstrukcioniste ne deju u preplašiti ni ukrotiti i da postaju s druge strane vladini članovi odbora ave to mijenjali, mijohavljali i umornili. Izjavio je, da polaze predsjedničku čest. On je doduze nastojao opravdati svoj korak time, da ne razumije slavenskih govora i da nije radi toga u stanju voditi raspravu, ali to bijase samo izlaza — i ništa drugo.

Priznati nam valja lojalno, da su obstrukcionistima znatno pomogli — hoće li nehoti i poljski članovi proračunskog odbora. Oni se naime pobuniše proti vladu, sto im nije htjelo izputiti davno občenje, t. j. gradnju vodenih kanala u Galiciji. I radi toga zantekas njoj dotadanju podporu koli kod razprave finansijskih osnova, toli pobjajnju obstrukcije.

Borbu proti obstrukciji imale su dakle Izdrže skoro jedino same njemačke stranke, jer se ni socijalisti, ni češki klerikata, ni Mlađečci, koji bijahu više manje za vladinu osnovu, odnosno proti obstrukciji, nemoguće pravo uigrati za osnovu današnje čisto njemačko birokratičke i protivslovenske vlade.

Jugoslavenski sveučilišni klub t. j. Hrvati, Slovenci i Srbici u jednom klubu za sveučilišno pitanje ujednjeni, postigose za sada svoju svrhu. Oni zapredile za sada provedenje jedne nepravedne osnove, koju je bila vlada predložila i za koju se izjavile stranke većine parlamenta. Svojom obstrukcijom prisilili su vladu na to, da je morala prije dobe odgoditi parlament, koji je imao da rieši jošte razne osnove finansijske narave. Tim pakto nećemo da kažemo, da jo vladina osnova o ustrojenju talijanske pravoslovne fakultete za ujek zakopana. Nipošto. Vlada će na jesen, po svoj prilici mjesecen oktobra, sozvati na novo carevinsko vjeće. Tada će doći opet na dnevni red ista osnova, jer se ju vlada neusa prije, provesti naredbenim putem. Naši će zastupnici dosledno i na jesen obstruirati proti vladinoj osnovi bude li vlada i tada stala na stanovistu, da dade Talijanom sveučilište a nami Hrvatima i Slovincima ništa. U tom slučaju, ako vlada neusa prije, provesti naredbenim putem. Naši će zastupnici dosledno i na jesen obstruirati proti vladinoj osnovi bude li vlada i tada stala na stanovistu, da dade Talijanom sveučilište a nami Hrvatima i Slovincima ništa.

In u sada neda ništa a kad bude jednom gotova talijanska pravoslovna fakulteta, tada tekdar da će se s njima upustiti u pregovore.

Posve je naravski, da zastupnici južnih Slavena nemoguće pristat na takove dvojbe uvjetne. I radi toga započela dne 28. junija u proračunskom odboru obstrukciju proti vladinoj osnovi za ustrojenje talijanske pravoslovne fakultete.

Obstrukcijom jugoslavenskih zastupnika proti vladinoj osnovi, nije toliko pogodjena vladu ni njezine njemačke stranke, kolike sami Tulijani. Austrijska vlada je naime pripravila svoju osnovu o talijanskoj pravoslovnoj fakulteti pod uplivom i pritiskom nežnih saveznika Njemačke i Italije, ospbito ove poslednje. Ministarstvo izvanjskog posala prisililo je ministra predsjednika baruna Bienerha na izradbu one osnove — jer to zahtijevaju toboži viši interes naše izvanjske politike. Njemačko pak stranke u parlamentu prislaže su na vladinu osnovu od straha pred promjenom sadašnjeg ustava, kako im je to ministar pravosudja sam predložio, i radi toga, da im talijanski glasovi u parlamentu pomognu udžetati premoć nad Slavenima.

Pogodjeni su dakle obstrukcijom naših zastupnika u prvom redu Talijani, i to napose Talijani našeg Primorja, koji nisu htjeli ništa ni čuti o tom, da bi našemu narodu za uzdržanje za svoje sveučilište,

ista popustili ni na pučko školskom polju. Svoj poraz u pitanju svog sveučilišta imadakle da pripaš jedino sami sebi — i nukonu drugome. Tražiti od nas privolu za svojo sveučilište, a nekakvi nam i priečiti najelementarniju pučku naobrazbu — jest smješno i drzivo!

rk — biti će 15.
za tano i natrag su ove: za Krk i Punat K 5, a za Bašku K 6.

Upozorujemo naše otocane na ovoj izlet, kojeg mogu upotrebiliti, da ihle dva dana proborave o Veloj Gospozi kod svoga roda i pozdrave se s prijateljima i znancima.

Trdanski Slovenec u Puli. „Gornjeletto“ bavi se ponovno izletom braće Slovensaca iz Trsta u Pulu, te ovaj put zove taj izlet provokacijom i po starom običaju hušku svoju masu na nas groziti se, da čini policiju odgovornom za sve ono što se tog dana dogodi. Znamo što misli time reći; hoće lupež, da svaki unapred svu kroviju na nas, ako koji tulijanci na provokacije i navale bude odmoglio razbijene glave.

Nemamo pak rieči, kojom bi okratili preuzetnost Talijana, kad oni svaku našu manifestaciju, pa bio to i jednostavni izlet, nazivaju provokacijom. Mi za njih ne smijemo ni živiti, ni disati, ni govoriti, jer to je sve za Talijane provokacija i hušku zelenu masu na nas a policiju pozivaju, da ne pusli ni da se maknemo, ni dišemo, ni govorimo. Tu prestaju već sve granice; to je s talijanske strane skrajna arrogancija, očiti izazov, kojim preštaje svaka strpljivost i mora s naša strane urodit reakciju.

Mi ne izazivljemo nikoga; mi ne otlimjemo ni krademo nikomu ništa; ne navljujemo; ne priečimo protivljenčkim manifestacijama; no lupamo niti razbijamo — pak pitamo talijanske signorote, što hoće od nas? Zar hoće da okrenemo batnju, hoće li s nama rat? Dobro! prihvaćamo!

Stožimo na mezevu. Mi smo tu u Puli kao i oni; mi hođemo da živimo, da se razvijamo, da napredujemo; da branimo naš jezik i rod, i ne damo da nam tu nećešu svetinju koji klatež otine ili oblati. Za jezik svoj i obranu roda dat ćemo i život. Bolje častno poginuti, nego kukački izginuti u moru tudjinstva, kao odrodjene i prodane duše.

Zato pozivljemo naš narod da se ne boji pripinjaju talijanskih i da mireno ide dočekati braće Slovence, ali ako mu koji Talijan stane na rep, da ga po hrvatsku pogleda.

„Omnibus“, naš drugi borbi za prava hrvatskog naroda u Istri a napose na Puljštini, prestiće je za neko vremje izlaziti. Nadamo se, da će doskora u novom roku opet ustatiti na obranu naših prava.

Letećim strojem iz Rieke u Pulu. Javljuju iz Rieke, da će francuzski zrakoplov Leon Versupery, koji će 14. avgusta t. g. činiti letećim strojem vožnju u zraku između Rieke i Opatije, dne 16. t. m. posuzeti letećim strojem po zraku vožnju iz Rieke do Pule.

Rovinjsko Selo. Na 24. pr. in. Rovinjsko Selo doživjelo je reldku proslavu. Mjesni župnik don Nedjeljko Sabatin, da uskrs u svojoj župi, kojeg je od 8 mjeseca upravitelj, pravi i praktični kršćanski život, uveć je iza toliko truda i nastojanja, dva društva: „Vječnog Klanjanja“ za odrasle i „Malonih Podvornika Prsv. Sakramenta“ za djece. Preko 200 članova stupilo je u novo osnovano društvo. Mjesni župnik nije žudio truda, da se inauguracija spomenulih društava obavi s to svecanije. U oči svećnosti slavljenje zvana navještalo je sutrašnjji izvanredni dan. Ved u 5 sati jutro stao je pobočni svjet vrilići u crkvu i na sveti sakramenat isporučili i pribesti; dva isporučnika jedva su mogla odoljeti navalni svijetu, članovi osnovanih društava. U 8 s. bila je prva sveta Misa. Crkva je bila sva oključena zastavama i zelenilom, od zvonika do ograde crkve lepršale su na užici velike i male zastave, među kojima se isticala na prvom mjestu hrvatska trobojica. Na zvoniku vijala se bijelo-zuta crkvena zastava, desno hrvatska, lijevo državna. Na 9 1/2 s. bilo je u župskom stanu davanje društvene

Slavonsko kraljike raspored za boravku braće Slovaca u našem gradu. Dolazak u 10 s. pr. p.; pozdrav na parobrod; polazak u povoriči u „Narodni Dom“; razgledanje znamenitosti Pule: Arsenala, Arene i Augustova tempela; u 12/4, objed u narodnim gostionicama; u 3 1/2 početak pučke zabave u vrtu „Narodnog Doma“; u 9/4, veder odlažak na parobrod a u 10 sati odlažak iz Pule.

* * *

S puljske občine. Od pondjeljka amandži zastupstvo občine Pula sjednice, na kojima se raspravlja proračun. Naši su predložili da se umetne u proračun svota za hrvatsku školu u Puli, ali Talijani nisu čuti o tome.

Upozorujemo naše čitatelje na članak

„Gospodarstvo občine Pule“, u kojem se brojkama prikazuje, kako se barata sa župljima naroda.

Izlet u Pazin. — Prigodom školskog sleteta „Vitezidje Župe“ u Pazin, koji će obzadavati 14. i 15. augusta t. god. u Pazinu, priređuje ovđešnji Sokol iz Pule izlet u Pazin posebnim vlakom i to dne 15. augusta. Iz Pule će se otići u 8 s. jutro, a povratak iz Pazina na veler. Upozorujemo sve naše u Puli već sadna na taj izlet, a vanjskim javljamo, da će vlak na počinku i povratku stati u Vodnjanu, Simjanu, Kansanaru, Sv. Petru u Sumi.

Vozna cijena za tomo i natrag iz Pule jest K 2:40, a iz ostalih postaja razmjerno manje. Vorne karje prodavat će se već u nedjelju na pučkoj zabavi prigodom vožnje u zraku između Rieke i Opatije, dne 16. t. m.

posuzeti letećim strojem po zraku vožnju iz Rieke do Pule.

Obstrukcija jugoslavenskih zastupnika proti vladinoj osnovi, nije toliko pogodjena vladu ni njemačke stranke, kolike sami Tulijani. Austrijska vlada je naime pripravila svoju osnovu o talijanskoj pravoslovnoj fakulteti pod uplivom i pritiskom nežnih saveznika Njemačke i Italije, ospbito ove poslednje. Ministarstvo izvanjskog posala prisililo je ministra predsjednika baruna Bienerha na izradbu one osnove — jer to zahtijevaju toboži viši interes naše izvanjske politike. Njemačko pak stranke u parlamentu prislaže su na vladinu osnovu od straha pred promjenom sadašnjeg ustava, kako im je to ministar pravosudja sam predložio, i radi toga, da im talijanski glasovi u parlamentu pomognu udžetati premoć nad Slavenima.

Na toj sokolski slet dolazi mnogo sokolaca iz bliznjih slovenskih krajeva.

Preporučamo našem narodu po svojoj Istri, da se tog dana okupi u Pazinu u što većem broju, da vidi tu veliku slavnost naših Sokolaca.

Izlet Pula-Krk-Punat-Baška. U subotu dne 13. o. mj. u 10 sati i pol polazi odavde prigodom blagdana Velo Gospoje izlet parobrodom „Quieto“ sve do Baške

U Krk dolazi parobrod u jutro 14. tek.

mj. oko 6 s., Punat prije 7, a u Bašku

malo poslije 8 sati.

Odlazak iz Baške — tječi i na povratak

Nastavak u prilogu.

nakon Maloj djeći; biele svilene vrpce ikom medaljom presv. Sakramenta uresena uputi se velika dječija pon u crkvu, gdje im je inojsni župnik o prigodno slovo i pozvao, da složno raju državnu himnu, na što ih grla Podvornika zaori lepa pjesma: „... dječeo i „Gvieče nosite“ na zadovoljstvo naroda. Iza toga zvjezdana procesija sa Presvetim, koju dio velečasni otac franjevac iz Pazina Štefan Golik. Velika povorka pobožnog u uputu se iz crkve pod svojim barom, dok je društvo „Malošenjani“ Podvorni put stupilo u toj procesiji pod barjakom. Procesija je isla kroz selo, glavnim mjestima, bili su podignuti slavoluci, okićeni zemaljskim i hrvatskim zastavama. Procesija je sudjelovala senki orkestar, koji je svirao zgodne muzike, budući, da radi slaba vremena, na žalost mnego pogorsalo svećanije mogla sudjelovati veteranska iz Rovinja. A sitni dječiji glasovi su na procesiju uz pjevanje „Pange“ (a zašto ne „Poj ježice“? Ured.) procesije započele svećana sv. Misa sa svim Presvetim Tijelom. Crkva je bila puna naroda, koji nije mogao u crkvi; nego je skoro polovicu ostalo oko crkve. Izbrani pjevaci iz ovog su pjevali su krasnu misu, koju je na harmoniju vlc. don Nedjelko Čin. Iz evangjelja ustado na propovionici post. O. Srećko Golić i zgodnim unim rječima istakne današnju slavu svih. Svećanost je završila s blagoslovom, preko kojega je g. supnik pjevao solo klaseni „Tantum Ergo“. Recat-a. U jutro je pada kisica i od svećanosti odstranila, a to je bio, što mnogo svijeta iz obližnjih općine Karlovačke nije — osim nemizaka — prisustvovalo ovoj svećini, koja će svima ostali duboko urezana ostati.

Lošinjski kotar:

Cresa. Ovih dana dignuto je iz Cresa lo ribarskog nadglednika, budući će nadzor obavljati „ad hoc“ parobrodič. više od deset godina vršio je tu službu obice zadovoljstvo vrli i zauzetni za g. Martin Šulić. Da nisu ovo pusti, svjedoče djela. Tri ribarske zadruge, tolikih drugih stvari, plod su njegova. Martinsćica, Valun i najnovija u su; od kojih najbolje uspijeva ona u Valunu, o kojoj se sam gosp. nadzornik najpohvalnije izrazio. A sve to iznadali valunjani svom dobroru Martinu, te je on samo puta skakao u Valun, i propovijedao, kaže i podučava. Radi i svi za njim plačo. Da li će ribarkao i dosada napredovati? Dvojimo, dvojba dolazi nam odatle što Čežoličak vesela, napisane na mulu gdje se tuju riječi koje njemu samo služe na onim koj je napisali na sramotu: „... a el va...“ (To je u poluvale Austriji, u Croti, tudi podanići veseli odlazku, tog njezinog činovnika). Ista čemo, u našim stranama rek bi više vlasti nego li Austrija. Ured.) Neće biti, onoga, koji će nas držati na uzdu, te lijepo naše drage metri sa svojim a, a za nagradu će Cresanima šiljiti Rijeku i Pulu sve svoje rive. Ti pak kopače jedi peščenice za skupe novce! te bijase obiljubljen u Cresu vidjelo se njegovom odlasku sive hrillo na mul da urvi svog dobrog prijatelja. Njemu u prijedlje prijatelji oprosnu večer na padu bijepih, nazdravica zahvalnicu, te tom prilikom sakupi za našu milu svetu svatu od K 12-10. On je premjeno u Trst, te mu ovim putem svj. želimo i boravak u njemu.

D. slo i Črilo, dan radosti i veselja našu tužnu Istru. U predvečerje in si, kako se Cres zavio plastično

je ... ito ističe) Nacionalni Dr. Ša vira željeti i tamburasi uputiti se na more, da kad nemogu na kraju, na moru zatamburaju i zapjevaju. Divota je, bilo gledali one ladice ravijetljene, koje poput galebova plovile morem, a krasne pjesme uz cilik tamburice razlijegala se morem i navještala budući blagdan. No ni na moru nam nedaju mira! Naš se veselj vratili na kraj, bilo 10 i 22 minute kad na obali ţekao ili občinski stražar Marconi, koji u svojoj umišljenoj poziciji velešte, hito da mu još naši svjotle, kad mu to nepriuštive reče glasovite riječi: „Što milite, da sam ja mogarac?“ Ubijeslo neko, imo učesnik, bijesan se udalji. No da se iskali, aretriro poslije „u imenom zakona“ dvaju naših sasama mirnih. Kako vidite, nesmijemo niti; a oni su 21. pr. mjesec svirali muzikom po gradu sve do 1/4 po polnoći. 29. pr. m. obilazila je gradom muzika izletnika talijana iz Rijeke praćena bengallšenim vatrama crveno-zelenim. Sve to bijesa našu prigodom skupštine Družbe, zabranjeno strogo. A što čemo kad se načimo: in regione d'Italia, vidi „Piccolo della sera“ 26. II. 1910. Br. 10270. Dakle, viva! (To još više potvrđuje našu opasnost o vladanju Italije u našim krajevima. Ut.) Sam blagdan počeo svečanom službom božjom, a na večer priredila su školska djeca predstava, na koju pohtilo sve što hrvatski čuti, davajući svoj obol Družbi. Šama predstava je najsjepše uspjela. Mnogo se oko roditelja orosilo gledajući takvi napredak svoje do sada odnaredjivano djece. Burnim pjeskanjem i živili nagradili su roditelji svoju dobre učitelje i učiteljice.

Školska se godina zaključila. Da pak djevojčice pokazuju svojim roditeljima koliko su u ručnim radnjama napredovale, priredile su u učiteljice izložbu t.i. radnju. Kukvu je bilo zanimanje za tu izložbu, svjedokom je to: da se morala dižati dva dana otvorena, da se tako uđovljiva svim roditeljima. Sa čudom su gledali razne radnje te zauđeni govorili: „kad smo mi hodiš na školu, učili su nas velnu čistit.“

Mali Lošinj za Družbu. Kako nam se pučka škola — ne znam zašto — zavrsila još prije 5. srpnja, pa kako još na bijesu dovršena nova dvorana „Hrv. Čataonica“, ne mogosmo da „Narodni blagdan“ upravo na dan naših apostola proslavimo onako kako bi poželjno bilo i da pridonesemo naš obol Družbi; stoga, upriličimo narodnu slavu na 17. kojeg dana bi priredjena velika pučka zabava s plesom i ukorist družbe, koja je u svakom pogledu najsjepše ispl. — Ići u detalje očitavati izvedbu onog finog i biranog programa bilo bi suvišno, kad spomenem, da nam je to priredila naša omladina pod vodstvom naših dičnili studenata, čije su zavade od davnina na veliku glasu. Samom uspjelu pridoništen je i nova, elegantno uređena dvorana „Čataonica“ električno rasvjijeljena koja je bila dupkom puna samog hrvatskog optinstva.

Kako svake, tako i ove godine skupljaju naše vrijedne Hrvatice za Družbu te skupišo oyo: g.ca Vuković 145.40 K.; g.ca Markus 67— K.; g.ca Rade 25.80 K. k tome još naši prvaci prof. vitez Haradić i Ljekarnik Pichinić kao članovi čete 1000 svaki po 100 K. — pa zbrojimo li tome prihod od zabave, to Mali Lošinj daruje ovo godine Družbi ravno 500 K! Živilo sabitac i darovatelji!

* * *

Izložba ručnih radnja družbinog „Nastavnog tečaja“ koja se velikim interesom okrećivala, pružila nam je novi dokaz vrloće ove družbino institucije. Još prošate godine doneseno naše novilje u Zagrebu i Rijeci par poohvalnih članaka za uspjeh ova škola ističući u prvom redu pažnju koju se kod veziva posvećivalo hrvatskim nacionalnim motivima. Dodajemo li, da su i ove godine učenice izradile najsjajnijih radnja, koja se prodavaju u korist „Družbe“.

nu podporu za nabavu sjemenja za podse ūjeve (koruzu, hajdu itd.) koju će doznačiti hrvatskoj gospodarskoj i talijanskoj svezi.

Sa većom podporom, koju bi imala dati da i pokrajina, provesti će se razne ne radnje. U tu svrhu sastat će se budući mjeseca opet konferencija kod načelnstva i opredeliti gdje i kako da se radnje provede i kako da se podporu izvednje podili.

Na konferenciji govorilo se još također oredjenu rječu Mirne i Rašte te o dočinu izvedenih radnjah na pritocima i potima.

Novi trčanski biskup. Čitamo u jednom trčanskom listu, uzdržanom od vlaste, da bili doskora imenovan trčanskim skupom monsignor Castellitz, a da profesor teologije u središnjem sjemeništu u triči. Isti list donosi tu vinst kao vrlo uzdanu i s najkompetentnijima strane.

Prenosimo za sada tu vlast prosto kao onicari.

Sa koparske izložbe. Istarska talijanska izložba u Kopru imat će, kako nam jevideti pripovijedaju, stalno ogroman guštan. Malo je dana u mjesecu, u kojima nade na izložbi toliko posjetilaca a da bi od ulaznine moglo platiti dnevne troškove. Već odavna uzajmjuju odbornici ovac za pokriće tekućih troškova na vlastito ime kod talijanskih banaka. Taj bi ovac u svoje vreme imao vratiti zemaljska blagajna u Poreču, ali će pri tom nati da kažu svoju i Hrvati i Slovenci lire.

Dopisnica ureduštva.

Nepoznata osoba poslala je sa pošte u Motovunu negdje oko 18. pr. m. prepuno pismo našem glavnom uredniku u Rist. Radi njegove odsutnosti pismo to račeno je natrag posti u Motovun. Toliko je znanja g. piscu pisma.

Nikada više!

neću mijenjati sopuna odkad rabim Bergmann Steckenpferd - Lilienblatt-sapun (marka Steckenpferd) od Bergmann & Co., Telschen a/Elbe, jer ovaj sapun jedino čuva kožu od sunčanih pješča i uzdržaje lepu močvaru i njenu put.

Komad po para dobiva se u svim likarni a, drogerijama i dučanima parfumerijama.

Sirite „Našu Slogu“.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadružna na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbenne zajmove i uz mješevnu otplatu te prima uloške, koje ukamačuju uz

4 1 | 2 0 | 0

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Dr. L. NOVAK
specialista za porodjaje
i ženske bolesti
prenio je svoj ambulatorij
u Via Lacea 24.
Ordinira od 3-4.

PEKARNA

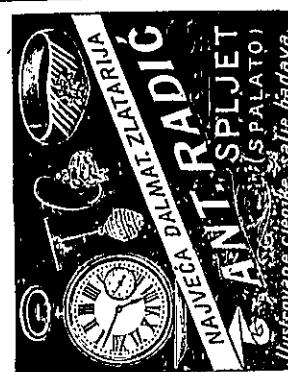
LJUDEVIT DEKLEVA

na Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Lissa br. 7.

Prodaja svježeg kruha
tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javnoj lokali.

Prodaja svakovrstnog brašna iz
najboljeg milna po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Podružku u glasoviru, pjevanju,
teoriji harmoniji itd. daje vrstan kapelnik i skladatelj.

Pobliže upute u tiskari
Laginja i drug, Via Giulia br. I.

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda
dobivaju se u
tiskari Laginja i drug, u Pulii
ulica Giulia 1.
uz cijenu od 1 do 10 para.

nosti, a u prvom redu njezina tvrdoglavost i neprijateljsko razpoloženje prema Slavenim u obče, u ovom tako slučaju napose prema južnim Sj. enima.

Ova je odgoda usledila jer vlada nije mogla proturati jednu nepravednu svoju osnovu t. j. osnovu o ustrojenju talijanske pravoslovne fakultete u Beću i jer se parlamentarni stroj nije mogao daleko kretati. Sav je parlamentarni rad započeo u najvažnijim odborima.

U finansijskom odboru predložili su socijalisti, glas nepouzdanja, vladu jer nije podstrela tražene podatke o porezu na banštine i na rakiju. Razprava nije u tom odboru ni započela radi formalnih prepričaka i zbog medjusobnog nadmudrivanja.

Drugi važni odbor, vojnički naime nije mogao ni započeti svojih razprava jer ne bivaše na zakonitom broju članova. Odbor za uredjenje narodnosti razmirica, koji se je bio sastao, da veća o poznatom predlogu socijalističkog prevaka dr. Adlera gledje škola za manjine, protratio je svoje vremene formalnim pitanjem imade li naime započeti svoj rad obzirom na kazu, koju je izazvala vlasta i stranke većine parlamenta.

Najglavniji razlog odgode parlamenta, bio je svakako toj, što su zastupnici južnih Slovaca zapodjeli obstrukciju u proračunskom odboru. U tom se je, naime odboru imalo razpraviti vladinu osnovu o ustrojenju talijanske pravoslovne fakultete u Beću. Zastupnici iz hrvatskih i slovenskih zemalja, t. j. iz Dalmacije, Istre, Trsta, Gorice, Kranjske, Stajerske i Koruške nisu mogli dopustiti, da se ustroji u Beću jedan dio talijanskog sveučilišta ako vlada nezadovolji istodobno i njima u pitanju hrvatskih i slovenskih visokih škola.

Oni su naime od corskog vlasti zahtijevali, da se priznade hrvatskom sveučilištu u Zagrebu ravnopravno sa sveučilištim ove polovice monarhije. Tražili su dakle, da svi nauci i svi izpitlji, koje polože na sveučilištu u Zagrebu naši mladići iz spomenutih zemalja imade istu vrijednost kao da su poličeni na kojem austrijskom sveučilištu. Tražili su nadalje, da se za buduće slovensko sveučilište u Ljubljani uporabi nekoliko slovenskih profesora na sveučilištih u Pragu i Krakovu. I konačno su tražili, da im se stalno zajamči, da će se se pojednije za deset godina otvoriti slovenska pravoslovna fakulteta u Ljubljani.

Sve su to dakle zahtjevi, kojim je vlada sa malo dobre volje posve lako zadovođiti mogla. Nu mjesto toga odgovorila je ona na zahtjeve naših zastupnika, da im za sada neda ništa a kad bude jednom gotova talijanska pravoslovna fakulteta, tada tekar da će se u njima upustiti i pregovore.

Pose je naravski, da zastupnici južnih Slovaca nemoguće pristati na takove dovjene uvjete. I radi toga započete dne 28. junija u proračunskom odboru obstrukciju proti vladinoj osnovi za ustrojenje talijanske pravoslovne fakultete.

Svi članovi proračunskog odbora, koji su govorili proti spomenutoj osnovi, izjavile su složno, da oni nisu proti talijanskoj visokoj školi, koja im po njihovoj kulturi i po njihovom položaju pripada, ali nemogu, da propuste ovu zgodu, a da i oni za svoj narod, koji je kud i kamo nesnobrojniji od Talijana i po kojem jedino uživa naša monarhija svoj velelastni položaj, neizvođe ista prava na školskom polju, koja se koni dati Talijanima.

U jugoslavenske obstrukcioniste prioritili su hrvatski u proračunskom odboru i nekoji češki i rusinski zastupnici. Obstrukciju je trajala sve do 5. julija. Slovenski, hrvatski, češki i rusinski zastupnici govorili su jedan za drugim po više sati, nekoji čak do 10 sati uzastopice, a bili bi govorili i dulje, da nebijaju sjećnice zaključenog.

Vlast i nejzine stranke izjavile prije nego li je obstrukcija započela, u svojih novinah, da će pod svaku cionu obstruk-

ciju slobomiti pa imao trajali sjećnice proračunskog odbora i čitav mjesec juli. U tu svrhu pozvao je kupelj predsednika proračunskog odbora baruna Chiari-a, koji je imao svojom odlučnost i bezobzirnosti obstrukcioniste razoružati. Ali baš taj odlučni i bezobzirni Njemač bacio je prvi pušku u kuruzu. Kad je naime uvidio, da se sjedne strane obstrukcioniste ne deju i preplašiti ni ukrotiti i da postaju s drugo strane vladini članovi odbora sve to mlječni, miljohavljivi i umornjivi, izjavio je, da polaze predsjedniku čast. On je doduze načinio opravdati svoj korak time, da ne razumije slavenskih govoru i da nije radi toga u stanju voditi raspravu, ali to bijase samo izluka — i nista drugo.

Priznati nam valja lojalno; da su obstrukcionisti znatno pomogli — kolje li nehotje — i poljski članovi praračunskog odbora. Oni su naime pobunili proti vlasti, što im nije htjela izpuniti davno obećanje, t. j. gradnju vodenih kanala u Galiciji. I radi toga zanjetkaš njoj dotadjanju podvaru koli kod razprave finansijskih osnova, toli u pobiđuju obstrukcije.

Borbu proti obstrukciji imalo su dakle da izdrže skoro jedino same njemačke stranke, jer se ni socijalisti, ni češki klerikali, ni Mlađečesi, koji bijahu više manje za vladinu osnovu, odnosno proti obstrukciji, nemoguće pravo ugođljiti za osnovu današnje čisto njemačko bliskopatriotske i protu-slavenske vlade.

Jugoslavenski sveučilišni klub t. j. Hrvati, Slovenci i Srbi u jednom klubu za sveučilišno pitanje ujedinjeni, postigao je da sada svoju svrhu. Oni zapričeš za sada provedenje jedne nepravedne osnove, koju je bila vlast predložila i za koju se izjavile stranke većine parlamenta. Svojom obstrukcijom prisilili su vlastu na to, da se moralia prije dobe odgovori parlamentu, koji je imao da riječi jeste razne "osnove financijske naravi". Tim pak se naičemo da kažemo, da je vladina osnova o ustrojenju talijanske pravoslovne fakultete za uvjek zakopana. Ništo. Vlast će na jesen, po svoj prilici mjeseca oktobra, sezvati na novo carevinsko vjeće. Tada će doći opat na dnevni red ista osnova, jer su joj vlast neusa prije provesti naredbenim putem. Naši će zastupnici dosledno i na jesen obstruirati proti vladinoj osnovi budući vlasti u tada stala na stanovništu, da dade Talijanom sveučilište a nami Hrvatima i Slovincima ništa. U tom slučaju, ako vlast nezadovolji naime pravednim zahtjevima našega naroda na školskom polju, stupiti će naši zastupnici proti vlasti još u oštriju opoziciju pa nebude li mogla prodrijeti svojom osnovom, il je sama odstupiti ili razpustiti parlament. Od razpusta parlamenta imade pako malo da očekuje, jer bi novini izborima zadobila manje prijatelja i prijatela, nego li ih imade sada. Morale bi dakle popustiti i tražiti sustave nove parlamentarne većine — ili sama odstupiti.

Obstrukcijom jugoslavenskih zastupnika proti vladinoj osnovi, nije toliko pogodjena vlasti na njezinoj njemačkoj stranici, koliko sami Talijani. Austrijska vlast je naime pripravila svoju osnovu o talijanskoj pravoslovnoj fakulteti pod uplivom i pritiskom njezinih saveznika Njemačke i Italije, osobito ove poslednje. Ministarstvo izvanskih posala prisililo je ministra predsjednika baruna Bienertha na izradbu ono osnove — jer to zahtjevaju tobožni viši interesi naše izvanske politike. Njemačko pak stranke u parlamentu pribele su na vladinu osnovu od straha pred promjenom sadašnjeg sustava, kako im je to ministar pravosudja sam prediočio, i radi toga, da im talijanski glasovi u parlamentu pomognu udržati premod nad Slavenima.

Pogodjeni su dakle obstrukcijom naših zastupnika u prvom redu Talijani i to, napose Talijani našeg Primorja, koji nisu bitjeli ništa ni čutli o tom, da bi našemu narodu za udržanje za svoje sveučilište,

ista popustili ni na pučko školskom polju. Svoj poraz u pitanju svog sveučilišta imadakle da pripisuje jedino sami sebi — i niskom drugom. Tražili od nas privolu za svoje sveučilište, a nekati nam je priečili najelementarniju pučku naobrazbu — jest smješno i drzivo!

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Dolazak braće. Jošte dva dana, nasele od velikog i sjetanog dana, kad čemo trčanskoj braći, krepko stisnuti donicu i uplatiti se za junačko zdravlje. U nedjelju dne 7. o. mj. u 10 s. pred podne dovećem nam veliki parobrod „Argentina“ preko tisuću slovenske braće iz Trsta, većinoma radničke ruke, kojima će se pridružiti pjevačko društvo „Trst“, narodna glazba iz Trsta te više gospodjija i gospodnja u slovenskoj narodnoj nošnji. Braća se spremaju živo, da nas što čestitije pozdrave, a naša je sveta dužnost; da slovensku braću sto dostoјnije dočekamo, što ćemo učiniti najbolje tako; da so svu slavensku svit u Puli sakupi u nedjelju u 10 sati prije podne na mulu Elisabeta i tako okupljeni impozantnim dočekom pozdravi braću i odprati u „Narodni Dom“.

Slovensku braću iz Trsta pozdravljamo pak ovim skromnim redicima iz sveg sreća i iz dana slavenske duše i očekujemo Vas razsirenim rukama Željom da Vam bude boravak što ugodniji među nama. Jednoko su nam patnje i jednako misli, i pod tim dojmom: zdjavo i vješto, dobro nam dosi!

Donašamo kratki raspored za boravku braće Slovence u našem gradu. Dolazak u 10 s. pr. p.; pozdrav na parobrodu; polazak u povorci u „Narodni Dom“; razgledanje znamenitosti Pule: Arsenal, Arene i Augustova templa; u 12 s. objed u narodnim gostionima; u 3/4 početak pučke zabave u vrtu „Narodnog Doma“; u 9/4 večer odlazak na parobrod a u 10 sati odlazak iz Pule.

Sa puljske občine. Od pondjeljkaamo drži zastupstvo občine Pula sjednice, na kojima se raspravlja proračun. Naši su predlogali da se umetne u proračun svota za hrvatsku školu u Puli, ali Talijani niciuti o tome.

Upozoravamo naše čitatelje na članak „Gospodarstvo občine Pule“, u kojem se brojkama prikazuje, kako se barača sa župljima naroda.

Izlet u Pazinu. — Prigodom sokolskog sletja „Viteziceve župe“ u Pazin, koji će se obdržavati 14. i 15. augusta t. god. u Pazinu, priredjuje ovdješnji Sokol iz Pule izlet u Pazin posebnim vlakom i to dne 15. augusta. Iz Pule će se otići u 8 s. jutro, povratak iz Pazina na večer. Upozoravamo sve nošće u Puli već sada na taj izlet, a vanjskim javljamo, da će vlak na početku i povratku stati u Vodnjanu, Simjanj, Koncanu, Sv. Petru i Sumi.

Vozna cijena za tamo i natrag iz Pule jest K 240, a iz ostalih postaja razvijorno manja. Vozne karte prodavat će se već u nedjelju na pučkoj zabavi prigodom boravka braće Slovence iz Trsta, a inače dobitivu se kod uprave Sokola.

Na taj sokolski slot dolazi mnogo sokolaca iz bližnjih slovenskih krajeva.

Preporučamo našem narodu po svoj Istri, da se tog dana okupi u Pazinu u što većem broju, da vidí tu veliku slavnost, Sokolaš.

Izlet Pun-Krk-Punat-Bašku. U subotu dne 19. o. mj. u 10 sati i pol polazi odavde prigodom blagdana Vele Gospoje izlet parobrodom „Quieto“ sve do Bašku

i tada ukratko u Krk i Punat.

U Krk dolazi parobrod u jutro 14. lek.

ak — biti će 1b.
ak za tamo i natrag su ove: za K.
Punat K 6, a za Bašku K 6.

Upozoravamo naše otocane na ovaj izlet, koji mogu upotrebiti, da lepo dva dana proborave o Veloj Gospi kod svoga rođenja i pozdrave se s prijateljima i znancima, Trčanski Sloveni u Puli. „Gornje“ letto bavi se ponovno izletom braće Slovence iz Trsta u Pulu, te ovaj put zato tačno izlet provokacijom i po starom običaju hušku svoju masu na nas grožće se, da će policiju odgovornom za sve ono slijediti toga dana dogodi. Znamo što misli tada redi; kćo lope, da svi u unapred se skrivaju na nas, ako koji talljanci na provokacije i navale budu udinagli razbijene glave.

Nemamo pak riječi, kojom bi okrenuli preuzetnost Talijana, kad oni svaku manifestaciju, pa bio to i jednostavni izlet, nazivaju provokacijom. Mi za njih ne smjerimo ni živit, ni disati, ni govoriti, jer to je sve za Talijane provokacija i hušku zeleni masu na nas a policiju pozivaju, da ne pune ni se maknemo, ni dišemo, ni govorimo. Tu prestaju već sve granice; to je u s talijanske strane skrajna aragoncija, odličan izraz, kojim prestaje avaka strpljivost mora a naša strane urodi reakciju.

Mi ne izazivamo nikoga; mi ne otmijemo ni krademo nikomu ništa; ne navabujemo; ne pretičemo protivnički manifestaciju; ne lupamo ništa razbijamo — pa niti pitamo talijansko signorolte, što hoće očitati naši? Žar hoće da okrename batlinu, hotili su nam rat? Dobro! prihvaćamo!

Stožimo na mezevu. Mi smo tu u Puli i oni i oni; mi htimo da živimo, da se razvijamo, da napredujemo; da branimo naš jezik i rod, i ne damo da nam kaže nevoću svetinju koju klatež otme ili oblaže. Za jezik svoj i obranu roda dat ćemo život. Bolje čestito poginuti, nego kukočki vječki saginuti u moru tudjinstva kroz rodjeno i prodane duše.

Zato pozivljemo naš narod da se ne boji pripitljivosti talijanskih i da mirno ide dočekati braće Slovence, ali niko mu koji Talijan stane na rep, da ga po hrvatskoj pogladi.

„Omnibus“, na drugu borbu za pravu hrvatskog naroda u Istri, a napose na Puljskom, prestao je za neko vreme izlaziti. Nadamo se, da će doskora u novom roku opet usput na obranu naših prava.

Letećim strojem iz Riske u Pulu Javljavaju iz Riske, da će francuzki zrakoplov Leon Versupery, koji će 14. augusta t. g. činiti leteciim strojem vožnje u zraku između Rike i Opatije, dne 15. t. m. poduzeti leteciim strojem po zraku vožnju iz Rike do Pule.

Rovinjsko selo. Na 24. pr. in. Rovinjsko selo doživjelo je riedku proslavu i vjekovni župnik don Nedjelko Sabatin, da ukrisi u svojoj župi, kojeg je od 3 mjeseci upravitelj, pravi i praktični krčanski život, uveć je iz toliko truda i nastojanja, dvije godine i dva dana. Vjeđno Klanjanja, da odrasla i Malenčić Podvornik Prosv. Sakramenta za djecu. Preko 200 članova stupilo je u novo osnovano društvo. Mješani župnik nije zatiočio truda, da se inauguraciona spomenutih društava obavi što avetičnije. U oči svetnosti slavljenje zvona naviješta je sutrašnjeg izvanrednog dana. Već u 6 sati, jutro, slijedi je pobožni svijet hrliti u crkvu na sveti sakramenat ispoljidi i priečati; dvije povjednjice jedna su mogla odoljeti naviještenom svjetu, članovi osnovanih društava. U 8 sati bila je prva cveta Misa. Crkva je bila svetkana i okićena zastavama i zelenilom, do zvonika do ograda crkve lepršale su na uzici veliki i male zastave, među kojima se isticala na prvom mjestu hrvatska trobojčica. Na zvoniku vijala se bijelo-zuta crkvena zastava, bio je u župskom stanu drijenjenje društava.

Nastavak u prilogu.

čačak Matij i djeći; bila svilene vrpce kom medaljom presv. Sakramenta. Ove: za Kresenja uputi se velika džemija po crkvu, gdje im je inječni župnik po ovaj izložak prigodno slovo i pozvao, da složno po dva dana u društvenu himnu, na što iz grla svoga rođenja Podvornika zaori lepe pjesma: "Djedice" i "Cvijeće nosite" na zadovoljstvo naroda. Iza toga za brate Svetog procesiju sa Presvetim, koju put zove veleravnici otac franjevac iz Pazina prim običajsko Golik. Velika povorka pohodnog zec se, uputiti se iz crkve pod svojim barve ono sljedećim put stupilo u toj procesiji pod napred s barjakom. Procesija je isla kroz selo razbijen slavoluci, okićeni zemljiskimi i hrvatskim zastavama. Procesiji je sudjelovalo bi okruženo orkestar, koji je svirao zgodne svaku našu sreću, budući, da radi slaba vremena, stvari izložene na žalost mnogo pogorsalo svećenike, niti su smještije mogla sudjelovati veleranska i, jer to je iz Rovinja. A sili dječji glasovi kaju zelenili su procesiju uz pjevanje „Pange doma ne pusca“ (a zašto ne „Poj ježice“? Ured.) ni govoriti započeo svećana sv. Misa sa svećice; te kraj Presvetim Tijelom. Crkva je bila učenja, očišćena puna naroda, koji nije mogao radovitost u crkvi, nego je skoro polovicu ostalo učionicom. Škole crkve. Izabrani pjevači iz ovog i ne otinje, pjevali su krasnu misu, koju je na harmoniju vče don Nedjelko ih manjih, učenja, evangelijska ustađa na propovijed - pa post. O. Štefko Golić i zgodnim hoće očekivati istakne današnju slavu na svrhu. Svećanost je završila avoslovom, preko kojega je g. župnik pjevao solo klaseni „Tantum Ergo“ Recitata. U jutro jo-pala kiša i na branima od svećanosti odstranila, a to je bio, što mnoga svijeta iz obilježajih pune Kansanarske nije - osim nemakar - prisustvovalo ovoj svećenici. Kako kuka kuo od se ne boje ide doče koji Ta- hrvatsko za prav- na Puli- ne izlažili u Palu- zki zrako- 14. augu- vožnje 15. t. m. u voznicu. mij. Ro- proslavu- batin, d- 8 mjeseci- nski život- anjo, dr- a, odrasle- ramento- napisnik- omenuju- oči sveće- je sutra- iti jutro- crkvu- te- dje- jeti navale- va. U 8- e bila sv- ed zvonič- zici veliki- te istical- nica. Na- zastava- Na 9%, e drustve- rlogu.

je, što ističe Hrđani. Da, a vrh, mladež i tamburasi uputili se na more; da kad nemogu na kraju, ča moru zatamburaju i zapjevaju! Divota je bito: gledati one ladjice ravnijeg jezera, koje poput galebova plovile morem i kracama pjesma uz cikl tamburice razlijegala se morem i navještala budući blagdan. No, ni na moru nam nedaju mira! Naš veselj vratili na kraj, bilo 10 i 22 minute kad na obali, tekočih običinskih strazara Marconij, koji u svojoj umisljenoj poziciji velesite, htio da mu još naši svjetle, kada mu to nepriuštite reče glasovite riječi: „Što mislite, da sam ja magarac?“ Ublježio neko, imo učesnika, bijesan se udalji. No, da, se isklasi, aterira poslje, u imé zakona“ dvojicu naših sasme mitnih: Kako vidite, mi nesmijemo ništa; a oni su 21. pr. mjes. avirali muzikom po gradu sve do 1/4 po polnoći. 29. pr. m. obilazila je gradom muzika izletnika talijana iz Rijeke praćena bengalitskim vatrama crveno-zelenim. Sve to bijesna nama prigodom skupštine Družbe, zabranjeno strogo. A što ćemo kad se načizmo: in regione d'Italia, vidi „Piccolo“ della sera 26. II. 1910. Br. 10270. Dakle, vival! (To jo više potvrđuje našu opasku o vladjenju Italije u našim krajevinama. Ur.) Sam blagdan počeo svećanom službom božjom, a na večer predreli su školska dječa predstavu, na koju pohtili sve što hrvatski čuti, davajući svoj obol Družbi. Sama predstava je najljepše uspjela. Mnogo se očekivalo, da očekujući takvi napredak svoje do sada odnarodjivane djece. Burnim pjeskanjem i živili nagradili su roditelji svoja dobro učitelje i učiteljice.

Školska se godina zaključila. Da tako djevojčice pokažu svojim roditeljima koliko su u ručnim radnjama napredovale, predreli su učiteljice izložbu i radnja. Kukovo je bilo zanimanje za tu izložbu, svjedokom je to: da se moralu dižati dva dana otvorena, da se tako udovoljiti svim roditeljima. Sa čudom su gledali razne radnje, te záduženi gorovili: „kad smo mi boliši na školu, učili su nas velnu čistotu.“

Mali Lošinj za Družbu. Kako nam se pučka škola — ne znam zašto — zavrsila još prije 5. srpnja, pa kako još ne biješo dovršena nova dvorana „Hrv. Citaonice“, možemo da „Narodni blagdan“ upravo na dan naših apostola proslavimo onako kako bi poželjno bilo, i da pridonošemo i naš obol Družbi; stoga, upriličimo našu rednu slavu na 17. kojeg dana bi pridjedena velika pučka zabava s plesom u korist družbe, koja je u svakom pogledu najljepše isplj. — Ići u detalje očuvati izvedbu onog sloga i biranog programa, bilo bi suvišno, kad spomenem, da nam je to priredila naša omladina pod vodstvom naših dičnih studenata, čije su zavabe od davnina na veliku glasu. Samoni uspješno pridružila je i nova, elegantno uređena dvorana „Citaonica“ električno rasvjetljena koja je bila dupkom puna samog hrvatskog općinstva.

Kako svake, tako i ove godine skupljaju naše vrijedne Hrvatice za Družbu te skupljevaju: g.ca Vuković 145:40 K.; g.ca Markus 67—K.; g.ca Rade 25:30 K. K tome još naši prvaci prof. vitez Haračić i ljekarnik Picinić kao članovi čele 1000 — svaki po 100 K — pa zbrojimo li tome prihod od zavabe, to Mali Lošinj daje ova godina Družbi ravno 600 K! Živila sabiratice i darovalelji!

* * *

Izložba ručnih radnja družbinog „Nastavnog tečaja“ koja se velikim interesom očekivala, pružila nam je novi dokaz vrednosti ove družbinske institucije. Još protaste godine doneseno naše novine u Zagrebu i Rijeci par počivalnih članaka za uspjehe ove škole ističući u prvom redu požnju koju se kod veziva posvećivalo hrvatskim nacionalnim motivima. Dodajemo li, da su i ove godine učenice izradile neštinjnih radnja, koja se predavaju u korist „Družbe“

nu podporu za nabavu ejemenja za podste ujeve (kurzu, hajdu itd.) koju će doznati hrvatskoj gospodarskoj i talijanskoj svez.

Sa većom podporom, koju bi imala dati da i pokrajina, provesti će se razne radnje. U tu svrhu sastat će se buduće ujerec opet konferencija kod načelnika i opredileći gdje i kako da se radnje provede i kako da se podporu avdujne podi.

Na konferenciji govorilo se je također uređenju rieka Mirne i Raže te o doči izvedenih radnjah na pritocima i potonima.

Novi tršćanski biskop. Čitamo u jednom tršćanskom listu, uzdržanom od vlade, da će bili doskora imenovan tršćanskim skupom monsignor Castelliz, sada profesor teologije u središnjem ejemenatu u Rici. Isti list donosi tu vist kao vrlo izdanu i u najkompetentnije strane.

Prenašamo za sada tu vist prosto kao oničari.

Na koparske izložbe. Istarska talijanska izložba u Kopru imat će, kako nam jevidelj pripovedaju, stalno ogroman gušak. Malo je dana u mjesecu, u kojima nade na izložbi tolko poništio a da bi od ulaznine moglo platiti dnevne troškove. Već odavnja uzajmjuju odbornici ovac za pokriće tekucihih troškova na vlastito ime kod talijanskih banaka. Taj blovac u svoje vreme imao vratiči zemaljka blagajnu u Poreču, ali će pri tom natli da kažu svoju i Hrvati i Slovenci istre.

Dopisnica u rednici.

Nepoznata osoba poslala je sa pošte u fotovunu negdje oko 18. pr. m. prepuno pismo našem glavnom uredniku u Pusti. Radi njegove odsutnosti pismo to račeno je natrag pošti u Motovun. Toliko je znanja g. piscu pisma.

Dr. L. NOVAK
specialista za porodjaje
i ženske bolesti
prenio je svoj ambulatorijum
u Via Lacea 24.
Ordiniran od 3—4.

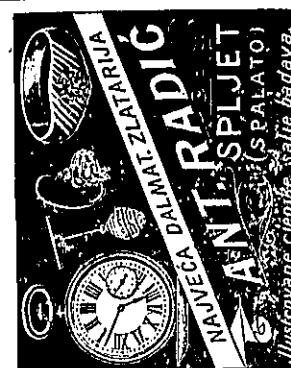
PEKARNA
LJUDEVIT DEKLEVA

Na Campo Marzio br. 5 — Podružnica Via Lissa br. 7.

Prodaja svježeg kruha
tri puta na dan.

Direktna poslužba u domu i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg milna po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Nikada više!

neću imenjati se puna odkad rabim Bergmannov Steckenpferd Lilienthal's sapun (marka Steckenpferd) od Bergmann & Co., Telchen u Elbe, jer ovaj sapun jedino duva kožu od sunčanih pjoga i uzdržava ljevu, momčanu i nježnu poko.

Komad po 80 para dobiva se u svim likarnama, drogerijama i dućanicima parfumerijama.

Poduku u glasoviru, pjevanju, teoriji harmoniji itd. daje vrstan kapelnik i skladatelj.

Pobliže upute u tiskari Laginja i drug, Via Giulia br. 1.

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda dobivaju se u tiskari Laginja i drug. u Puli ulica Giulia 1.
uz cijenu od 2 do 10 para.

Srite „Našu Slogu“.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadružna na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesecnu otplate te prima uloške, koje ukamačuju uz

4 1 0
1 2 0

cisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

nost, a u prvom redu njezina tvrdoglavost i neprijateljsko razpoloženje prema Slavenima u obče, u ovom pak slučaju na pose prema južnim Slavenima.

Ova je odgoda usledila jer vlada nije mogla proturati jednu nepravednu svoju osnovu t. j. osnovu o ustrojenju talijanske pravoslavne fakultete u Beču i jer se parlamentarni stroj nije mogao dalje kretati. Sav je parlamentarni rad zapeo u najvažnijim odborima.

U finansiјalnom odboru predložili su socijalisti, glas nepouzdanju vlasti jer nijedan podsticaj tražene podatke o porezu na baštine i na rakiju. Razprava nije u tom odboru ni započela redi formalnih prepričaka i zbog međusobnog nadmudrivanja.

Druzi važni odbor, vojnički naime nije mogao ni započeti svojih razprava jer nebijasne na zakonitom broju članova. Odbor za uredjenje narodnosti u razmiranici, koji se je bio sastao, da veća o poznatom predlogu socijalističkog privaka dr. Adlera gledje škola za manjine, prototratio je svoje vrieme formalnim pitanjem imade li naime započeti svoj rad obzirom na kriju, koju je izuzvala vlasta i stranke većine parlamenta.

Najglavniji razlog odgode parlamenta bio je svakako taj, što su zastupnici južnih Slavena započeli obstrukciju u proračunskom odboru. U tom se jo naime odboru imalo razpraviti vladinu osnovu o ustrojenju talijanske pravoslavne fakultete u Beču. Zastupnici iz hrvatskih i slovenskih zemalja t. j. iz Dalmacije, Istre, Trsta, Gorice, Kranjske, Štajerske i Koruške nisu mogli dopusiti, da se ustroji u Beču jedan dio talijanskog sveučilišta ako vlada nezadovolji istodobno i njima u pitanju hrvatskih i slovenskih visokih škola.

Oni su naime od carske vlade zahtijevali, da se priznade hrvatskoj sveučilištu u Zagrebu ravnopravnost sa sveučilištim ove polovice monarhije. Tražili su dakle, da svi nauci i svi izipi, koje polože na sveučilištu u Zagrebu nisu mladići iz spomenutih zemalja imadu istu vrijednost kao da su počležani na kojem austrijskom sveučilištu. Tražili su nadalje, da se za buduće slovensko sveučilište u Ljubljani uporabi nekoliko slovenskih profesora na sveučilištih u Pragu i Krakovu. I konačno su tražili, da im se stalno zajamči, da će se nadalje za deset godina otvoriti slovenska pravoslavna fakulteta u Ljubljani.

Sve su to dakle zahtijevi, kojim je vlada sa malo dobre volje posve lako zadovo ljili mogla. Na mjesto toga odgovorilo je ona na zahtjeve naših zastupnika, da im se sada neda ništa a kada bude jednom gotova talijanska pravoslavna fakulteta, tada tekor da će se u njima upustiti u pregovore.

Pose je naravski, da zastupnici južnih Slavena nemoguće pristati na takove dobrojene uvjete. I radi toga započele dne 28. junija u proračunskom odboru obstrukciju proti vladinoj osnovi za ustrojenje talijanske pravoslavne fakultete.

Svi članovi proračunskog odbora, koji su govorili proti spomenutoj osnovi, izjavile su složno, da oni nisu proti talijanskoj visokoj školi, koja im po njihovoj kulturi i po njihovom položaju pripada, ali nemogu, da propuste ovu zgodu, a da i oni za svoj narod, koji je kud i kamo nuno grobozniji od Tulijana i po kojem jedino uživa naša monarhija evoj velevarstveni položaj, neizvještje ista prava na skolskom polju, koja se kani dati Talijanima.

Uz jugoslavenske obstrukcioniste priori nulli su bratski u proračunskom odboru i nekoji češki i rusinski zastupnici. Obstrukcija je trajala sve do 6. julija. Slovenski, hrvatski, češki i rusinski zastupnici govorili su jedan za drugim po više sati, nekoj i dulje, da nebitiju sjeđnice zaključeno.

Vlast i njezino stranko izjavile prije nego li jo obstrukcija započela, u svojim novinama, da će pod svaku cenu obstruk-

ciju slomiti pa imale trajati sjeđnice proračunskog odbora i čitav mjesec juli. Tu svrhu pozvane iz kupelji predsjednik proračunskog odbora baruna Chiari-a, ko je imao svojom odlučnost i bezobzirno obstrukcioniste razoružati. Ali baš taj ocjuni i bezobzirni Niemoc bacio je prpušku u kurzu. Kad je naime uvidio, da se jedne strane obstrukcioniste ne daju preplašiti ni ukrotiti i da postoju s druga strane vladini članovi odbora sve to mijenjaju, mijehovljivi i umorniji, izjavio je, da polaze predsjedničku čast. On je dodu nastrojao opravdavo svoj korak time, da mi razumije slavenskih govora i da nije razlog u stanju voditi raspravu, ali to bija samo izluka — i ništa drugo.

Priznati nam valja lojalno, da su ostrukcionistima znatno pomogli — hoće nehotice — i poljski članovi proračunskog odbora. Oni se naime pobuniše proti vlasti im ne htjela izpuniti davno obećanjem t. j. gradnju vodenih kanala u Galiciji, radi toga zanikajući njoj dotadanju potporu koju koli za razprave finansiјalnih osnov, toli u pobijanju obstrukcije.

Borbu proti obstrukciji imale su dok da izdrže skoro jedino same njemačke stranke, jer se ni socijalisti, ni češki klerikali, ni Mladočesi, koji bijahu više manj, da vladinu osnovu, odnosno proti obstrukciji, nemoguće pravo uigrati za osnovu današnje čisto njemačko birokratike i proti slavenske vlade.

Jugoslavenski sveučilišni klub t. j. Hrvati, Slovenci i Srbi u jednom klubu z sveučilišno pitanje ujedinjeni, postigao su s avu svrhu. Oni zapričeše za sad provedenje jedne nepravedne osnove, koju je bila vlasta predložila i za koju se izjavile stranke većine parlamenta. Svojim obstrukcijom prisili su vlastu na to, da je morala prije dobe odgoditi parlamentu koji je imao da rješi jošte razne osnovne financijske narave. Tim pokoje nečemu d kažemo, da je vladina osnova o ustrojenju talijanske pravoslavne fakultete za uvje zakopana. Nipošto. Vlasta će na jesen, p svoj prilici mjeseca oktobra, sozvati u novo carevinsko veće. Tada će doći opna dnevni red ista osnova, jer se ju vlast neusa prije provesti naredbenim putem. Naši će zastupnici dosledno i na jesen obstruirati proti vladinoj osnovi bude vlasta i tada stala na stanovništu, da dad Talijanom sveučilište a nam Hrvatima Slovincima ništa. U tom slučaju, ako viad nezadovolji naime pravednim zahtjevima našega naroda na skolskom polju, stupi će naši zastupnici proti vlasti još u oštiru opoziciju pa nebude li mogla prodrije svojom osnovom, il de samu odstupiti i razpustiti parlament. Od razpusta parlamenta imade pako malo da očekuje, ja bi novim izborima zadobila manje prijeti i prištasa, nego li ih imade sadi. Morala bi dakle popustiti i tražiti sastav nove parlamentarne većine — ili sam odstupiti.

Obstrukcijom jugoslavenskih zastupnika proti vladinoj osnovi, nije toliko pogodjeno vlasti ni njezine njemačke stranke, koliko sami Talijani. Austrijska vlast je našim pripravila svoju osnovu o talijanskoj pravoslavnoj fakulteti pod uplivom i britiskoj njezinim saveznika Njemačke i Italije, oscibito ove poslednje. Ministarstvo izvanjski poslalo je ministra pre. i sedjnik baruna Blenertha na izradbu one osnov — jer to zahtijevaju tobož viši interese izvanjske politike. Njemačko pak stranke u parlamentu pristale su na vladinu osnovu od straha pred promjenom sadnog sustava, kako im je to ministar pravosuđa sam predložio, i radi toga, da i talijanski glasovi u parlamentu pomognu uzdržati premoc nad Slavenima.

Pogodjeni su dakle obstrukcijom naši zastupnici u prvom redu Talijani; i t napose Talijani našeg Primorja, koji nisu htjeli ništa ni čuti o tom, da bi našem narodu za uzdržanje za svoje sveučiliš-

procijenju.

udržavanjem opažamo p. učenicu, koja se na ove način oduzima. Dobrotvori Družbi, koja im pruža mogućnost besplatne obrazovne. — Žao nam je, da nam prostor lista ne dopušta poljanje opisivati ukusnu izložbu; no oni brojni posjećnici izložbe, među kojima i samo Talijane, najbolje nam svjedoče uspjeh iste, što je same najljepša površina za voditeljicu tečaja, gdjicu Vuković!

Držimo, da Mall Lošinj sa ovim prinosom od 500 K. i novcem od rasprodanih radnja za Družbu, ne stoji u zadnjem rođivom, već da uza sve veliko siromaštvo iste vlasti ovdje, znajde otkinuti odustupljivo samo da u zajednici sa svojom braćom i svih hrvatskih zemalja pridonese i svoj dar na oltar našoj Družbi!

Krčki kotar:

Iz Vrbnika. (Vrbničke nevoljice) Vašom dozvolom, g. urednici, izniet ćemo i nekoliko navrata prilike i neprilike, koje čine da je naš starodavni grad — "centro del croatismo" — u ovo posljednje doba zamrzo u narodnom pogledu. (Izvolete, Ured). Od nekoliko godina natrag Vrbnik je u svakom pogledu zadržao.

Negda prvi medj prvima davaše Istri požbor ljudi: četvrti požrtvovnih narodnih svećenika i ljepljiv broj marljivih dječaka, koji bi svojim zabavama, pjevanjem i tamburanjem odusevljavali domaći svijet. Danas je sve napak. Starom društvenom djačkom životu nema ni traže. Vrbnički su djaci mladi dugevno i telesno. Učeo samo, koliko treba da dobiju komad kruha; o kakvom drugom radu kod njih ni spomena. Tambure trunu, ljepljog narodnog pjevanja ni čuti ništa, premda je prije u Vrbniku opstojalo već i tamburaško društvo. Pučka predavanja ne bi mogle nigdje tako uspijevati kroz u Vrbniku; ipak nema o tom ni govor. Gdje leži uzrok tom hrtviju?

Za narodni blagdan u Dubašnicu, svojim slabim prilikama i mi smo, koliko mogli, proslavili narodni blagdan Crile i Metoda. Nas običajnik g. Ante Volarić sabrano je pnk za tu prigodu K. i 10 para, koje daruju: Jure Matković, Krk, K 6; Dr. J. Majnarić, običan hrvat Malinska, K 4; po K 8: Olac Srećko Ilić, Porat i Eduard vitez Rode, Portić; K 2: Olat Bunko Žgombić, Glavotok, Kovčić, Maradić, Lipnik, Dubašnica, Tom Bogović, Šupe-uprav, Linardić, Tom Kraljević, Šupnik, Poljican, Ivan Polonija, te Milohnić, Josip Zlatić, učitelj, Poljan, pop Šime Milovčić, Oštobradić, pop L. Mitrović, Bogović, Aćim Tončić, učitelj Malinska; po K 1: pop Ivan Gršković, Bogović, Vojislav Anton, obič. tajnik, Ivan Čebić, Vojislav Dinka, Bogović, M. Radučić, učitelj, Bogović, K. Kraic, učiteljica, Bogović, Tončić Rudolf, Malinska, Petar Škarpa, načelnik, Malinska, Anton Škarpa, Malinska, Bogović Petar pok. Iva, Bogović, Bogović Male Perov, Bogović, Ivan Milutin, Šime Milutinović, Bogović Pavle p. Anton, Žgočić, Hržić Jure p. Jurn, Sv. Ivan, Kraljević, stolar, Bogović, Kraljević Andrej, Ilohnici; po 50 para: Škarpa Katka, Malinska, Jurasić Anton, Linardić, Milutinović, Mate, Milutinović; po 40 para: Filipije, Bogović, Bogović Petar, "Jorav", Bogović, Vasilije Anton, Malinska, Magašić, Malinska, Poljica.

Voloski kotar:

Novi ravnatelj o. k. učiteljstva Kastvu. Mnisičar bogoslovija i nastavnik novonastavnik je ravnateljem c. k. učiteljstva Kastvu g. prof. Vladimira Nazora, učitelj bogoslovja pjesnika i pjevača. Čelamno srdačno g. ravnatelju i onom zavod

Desetogodišnjeva obstanka. U nedjelje 7. ov. mj. proslaviti će Udruga "Mihovila" u Rubeni — obična Kastvu desetogodišnjicu svoga obstanka. Državni pripravljava svojim članovima i pozvaničima za taj dan zabavu sa bogatim programom, kod g. Ivana Vlah-Vlačića u Trpinjalicu. Odbor pozivaje našu narodnu družtvu i jedinečno na tu svoju zabavu.

Pazinski kotar:

Glavna skupština "Istra". Redovna skupština hrv.-slov. skad. ser. držav. "Istra" obdržavati će se ovo godine u

on više puta na jedanput lijepljih pri u dobrovorne svrhe. U ostalom rodoljub se ne kupuje na krune. A pop J. G. već rodoljub bez krune, nego mnogi broje ljudi. Svjedoci rodoljubija popu jesu svi stariji vrbinčani i župljanjani župa po Cresu, Rabu i Lošinju. Popu nje rodoljub od 1 K, on je rodoljub (Sve je to ilepo i istinito. I synka popu J. G., o njemu se mirno kaže o komu može reći, da je za svog životinju svoju narodnu dužnost, ali ipak ono dali prilike; da mu se što na narod blagdan a pod staru dane zabavi. To neće skromno imenje biti zamjera. +

†. Pop. Josip Dminić. Prokastno prošli broj, primili smo iz Krka tužnu da je dne 26. pr. mj. preminuo u K. pop. Josip Dminić, rodom iz Vrbnički koralički vikar i duhovni pomoćnik slavkice u Krku. Pokojniku je bilo 100 godina. Počinac u miru!

Austro-hrvatsko parobrodarsko društvo dionice u Puntu Javlija, da će početkom 2. kolovoza t. g. parobrod "Andromeda" pruzi Rijeku Rab i Lošinj mjesto Općine i Lovran ticitati toli na pola-kulj povratak mjesto Krk.

Odlazak iz Krka na Rijeku bit će svakog petka i ponedjeljka u 8.50 po pod. nolazak iz Krka za Rab i Lošinj svake petko u srijedu u 1.40 po podne. Pobjedno blagdan u Rijeku bit će svakog petka i ponedjeljka u 8.50 po pod. nolazak iz Krka za Rab i Lošinj svake petko u srijedu u 1.40 po podne. Pobjedno

Za narodni blagdan u Dubašnicu, svojim slabim prilikama i mi smo, koliko mogli, proslavili narodni blagdan Crile i Metoda. Nas običajnik g. Ante Volarić sabrano je pnk za tu prigodu K. i 10 para, koje daruju: Jure Matković, Krk, K 6; Dr. J. Majnarić, običan hrvat Malinska, K 4; po K 8: Olac Srećko Ilić, Porat i Eduard vitez Rode, Portić; K 2: Olat Bunko Žgombić, Glavotok, Kovčić, Maradić, Lipnik, Dubašnica, Tom Bogović, Šupe-uprav, Linardić, Tom Kraljević, Šupnik, Poljican, Ivan Polonija, te Milohnić, Josip Zlatić, učitelj, Poljan, pop Šime Milovčić, Oštobradić, pop L. Mitrović, Bogović Petar, "Jorav", Bogović, Vasilije Anton, Malinska, Magašić, Malinska, Poljica.

Voloski kotar:

Novi ravnatelj o. k. učiteljstva Kastvu. Mnisičar bogoslovija i nastavnik novonastavnik je ravnateljem c. k. učiteljstva Kastvu g. prof. Vladimira Nazora, učitelj bogoslovja pjesnika i pjevača. Čelamno srdačno g. ravnatelju i onom zavod

Desetogodišnjeva obstanka. U nedjelje 7. ov. mj. proslaviti će Udruga "Mihovila" u Rubeni — obična Kastvu desetogodišnjicu svoga obstanka. Državni pripravljava svojim članovima i pozvaničima za taj dan zabavu sa bogatim programom, kod g. Ivana Vlah-Vlačića u Trpinjalicu. Odbor pozivaje našu narodnu družtvu i jedinečno na tu svoju zabavu.

Pazinski kotar:

Glavna skupština "Istra". Redovna skupština hrv.-slov. skad. ser. držav. "Istra" obdržavati će se ovo godine u

ih prilade, te se konačno rieši
rodoljub i skole kako je nared pred komisiju.
J. G. da postaju narodnu volju, a ne na
unogim način i huncutak se rugati i ha-
popu od noge želje puka. Znamo da na-
ani rođ. Talljana na Junti prema nama nisu
Pop. bile poštene, te nek nas ne sile, da
ljub u svakomu govorili u brk ono što
yaku sto: lopovu: lopov, a tatu: tat!
kao re- da misa u Kašteliru. U nedjelju
vog ži- i ipak augusta došlo je Kaštelir nakon
na na- dina i opet veliko slavlje. Pred 88.
vi. Ta- dina prvi put doprinio naš vrli sa-
ere, t- starina i veliki rodoljub don Ante
kasno- Šćipić Gospodinu nekrvenu žrtvu, a u ne-
znu vi- pak naš mili domorodac Rudolf
u K- Mladić. Mladić je odgojen u pukovoj
Vrbni- vojnoj talijanskoj školi u talijanskom
nik stu- ali ipak nije nikako mogao zabo-
istom- da ga je hrvatska reprezentacija odgojila.
o dru- sko mu je ime bilo sveto te ga je
e pri- i stupio pred oltar božji kao odu-
romes- odno. Kroz osam dana rādili su naši
Op- jubni kastelirske djece pod vodstvom
koli- emicara M. Ružića, Mije Deklića i
rantu Antuna Ružića. U subotu na-
već je bilo ciljevo zaodjenuto na
zavjetima i ružama. Još je bilo
oko slavoluka od crkve do kuće na
mladomiljaniku, na kojima su bilo napi-
Pohlji- krasno rodoljubne rječi. Između tih
nam je u oči osobito: "Iz naroda
rod." Sva je okolicia mladićomisnik
nekih osobilim narodnim duhom,
koj rano javila su zvona veliku sve-
g. A- stog tog dana. Naš hrvatski Kaštelir
du K- je s tudjim svijetom, koji je došao
Muž- raduje svome čovjeku. U 10 sati
Lied- iz crkve k kući mladićomisnika velika
nici- ljudi. Netom se pojavio mlado-
čik narod sav oduševljen povite triput:
tok, "Naš mladićomisnik!" Nato se krene
na crkvi uz pratnju glazbe, i u bjelini
T- venih djevojaka i djevojčica. Krásno je
nije, u- gledati, kako silna dječica slijepi tro-
Polj- ceviće pred njim. Svetan u crkvi
op/ p- je upravo kraama. Dirnuti narod orosio
velik odak sive oči suzom radosnicom.
skom- na svečane službe bože razdje se na-
kita prijatelja i rođaka popratiti
mladićomisnika kući, gdje je bila priredjena
kuća. Tekom gozbe zaredao je niz na-
mericu njemu i njegovim roditeljima.
biti znamenit je upao u oči prečasni ka-
Orlandini svjòjom blagom i ugode
pojavom. Nikako nam ne može iz-
eti osim krasnog milozvučnog umjet-
nosti, pjevanja ono narodno bugarene
i pjevanje koledvara našeg neustrašivog ro-
đaka Gaetana Ružića i staroga sakrestana.
Za jo citava ova crvena narodna sve-
nost tako krasno ispalta, velika je zasluga
muškog i ženskog kastelirskega dru-
štva. Već su nam više puta kroz više
nasili naši vrli djeaci pružili i dusevnog i
krasnog užitka, pa se stoga od njih na-
mo, da će naš opet iznenaditi krasnim
znamenit. Mi Kaštelirci nastojimo, da ih
našim silama podupremo na narodnu
ost. Dicimo se njihovim krasnim radom
njihovim nastojanjima, pa se ne bojimo
janske navale. Hrvati-kastelirci, ostanimo
dalje dobri i čvrsti Hrvati, boreći se
liv okrutnog dušmanina, koji hoće da
u omre naše svete pravice. Bormo se
sveta svoja prava, da bademo — svoje
svome!

Koparski kotar:

Analfabetski tečaj na Grimaldi. Anal-
fabetizam jest strašna narodna pošast, koja
se radi svojih posljedica meće u zadnje
dove prosjetljivenih naroda.
Svoj našoj socijalnoj bijedi, koja nas
put more lišti, leži uzrok u neznanju,
koj od nas ne može biti indiferentan,
da vidi, kako naš seljak danomice pro-
da sve to dublje u kaljužu duga, kako
naši pojedi su seljačkog neznanja ras-

olju, a
mognuti
Odstranimo neznanje, i temelj toga anal-
fabetizam, eto nam bolje budućnosti.

Imajući to pred očima, otvorili su u
nedjelju 31. srpnja naši dragučki djeaci
analphabeti tečaj na Grimaldi. U Draguču
nije bilo moguće, jer tamо živimo kao u
Tunguziji. Narod se dječkom poziva u
lijepom broju očekavao. Taj odziv nek bude
oniim skepticima, koji vele: "naši ljudi no-
maju za to smisla"; dovoljnim dokazom, da se s malo dobre volje može našeg so-
ljaka za sve i svasta zainteresovati. Imu-
nade, da će tečaj donjim korisnici plo-
dova. O uspjehu javit ćemo kasnije.

Ne bi bilo s gorega, kad bi se u taj
hvalevrijedni primjer dragučkih dječaka ugledali i ostali široki Istra. Svaki dječak nek
na se preuze svetu dužnost, da će svakih
praznika deuterorje nepišemšen naučiti
i pisati. Neznatna je to žrtva, a ogromni
bi bili uspjesi, jer bi time za par godina
analphabetizam u Istri nestalo.

Dakle na posao, jer "vrijeme teče, a
nisi ne reče".

Iz Sluma. Ponedjeljak 1. augusta vjen-
ca se ovdje gosp. Zlatić Blaž poštanski
opremio sa gađicom Marijom Božić učite-
ljkicom žen. ručnog rada. Veseli se svatovi
sjetlje našo milo "Družbe", za koju suku-
pis 61 K 84 h. Darovača slijedeći: Mlă-
doženja 11 K, nevjestica 8 K, Zlatić Marko
5 K, Božić Blaž 6 K, Božić Ivan 6 K,
Božić Aptin 48, K 1, Božić Anton 18,
K 1, Flego Josip 2 K, Šepić Vinko 1 K,
Širočić Josip 7 K, Šverko Ivan 6 K, Božić
Ruža 1 K, Šverko Ante 1 K, Posedni Blaž
1 K, Finderli Mate 1 K, Božić Andre 2 K,
Božić Josip 44 h, Igranje za "Družbu"
4 K 40 h, Zlatić Marija 1 K. Mladenčica
naše čestitke, a darovateljima najljepša
hvala.

* * *

Prigodom narodnog blagdana sakupilo
se 13 K 20 h, a od prodanih "Družbinih"
razglasnica 10 K. Sav je novac uručen
mjesnoj podružnici.

Iz Sovinjaka. Dne 1. lipnja t. g. bio
je ovdje Šćipnik veleč. g. Kazimir Mandić
premijesten u svoju novu župu Veprinac,
a ovamo je dosao kao župeupravitelj veleč.
g. Zorko Klunž bivši župeuprav. u Veprincu.
Čini je novi župeupravitelj ovamo došao,
odmah je započeo obdržavati naučno-kršćanski
za prvu sv. pričest, posto bivši župnik
g. Kazimir Mandić nije kroz cijelu godinu
nauka obdržavao. Odkad se ovdje djeca
pripravljaju za sv. pričest nisu nikada talijanski
djeca (koja dakako govore u "kući
većinoma hrvatski") bila odijeljena od hrvatskih,
nego su ujek zajedno polazila
nauk, a podučavalo se ih dakako samo u
hrv. jeziku, posto, o obito djeca iz bližnjeg
sela Širočići (koji još polaze talijan. školu)
mole se Bogu samo u hrv. jeziku. Nu eto
novog župeupravitelja u osobi g. Kluna,
odijeli djecu, pa hrvatsku poučavanu pose-
nice, a talijansku opet za sebe. No ne
samo to, nego i pričesti jednu nedjelju
jedne, a drugu nedjelju druge (naime djecu
talijanskog). Meramo užeti u obzir, da je
hrvatske djece bilo 40, a talijanske samo
12. Tim se očito vidi, da idu naši novi
župeupravitelj za cijepkanjem, mjeato da
nas čim više moguće sjednjenuje, jer time
on sam stvara Talijana ovdje, kojih nema.
Ako je neznan broj glupana, koji se pro-
duju kao blago tih uopće nebi se smjelo
uzeti u obzir. Istina bog imaju svoju školu,
ali je pitanje po kojem zakonu postoji ta
škola, posto ima samo 25 djece dužne
polaziti školu, dotim ih naša ima nešto
preko 100?! Povrh toga naš novi župe-
upravitelj usudjuje se uvadjeti talijanske
propovijedi prigodom sv. pričesti, gdje
ovdješnji umirovljeni župnik g. Dragutin
Znijdarčić kroz 26 godina što je ovdje služ-
bovač nije se nikada usudio u crkvi pro-
govoriti talijanske riječi, a niti nijedan

jednu podporu za nabavu sjemenja za pod-
zemne usjeve (koruzu, hajdu itd) koju će
se doznačiti hrvatskoj gospodarskoj i tal-
janskoj svezi:

Sa većom podporom, koju bi imala dati
vlada i pokrajina, provesli će se razne
javne radnje. U tu svrhu sastati će se bu-
duće mjeseca opet konferencija kod na-
mještajstva i opredeliti gdje i kako da se
te radnje provedu i kako da se podporu
pravne podi- li.

Na konferenciji govorilo se je tečaj
o uređenju rieku Mirne i Raže te o do-
sada izvedenih radnjah na pritocima i po-
tocima.

Novi tršćanski biskup. Čitamo u je-
dnom tršćanskom listu, izdržanom od vlade,
da će biti doskora imenovan tršćanski
biskupom monsignor Castellizi, sada pro-
fesor teologije u središnjem sjemenistu u
Gorici. Isti list donosi tu vlast kao vrlo
pouzdanu i s najkompetentnije strane.

Prenosimo za sada tu vlast kao
kroničari.

Sa koparske izložbe. Istarska talijanska
izložba u Kopru imat će, kako nam
očevidci prijedaju, stalno ogromni gu-
bitak. Malo je dana u mjesecu, u kojima
imade na izložbi toliko posjetilaca a da bi
se od ulaznine moglo platiti dnevne tro-
škove. Već odvraćaju uzejmajući odbornici
novac za pokriće tekućih troškova na vla-
stito imje kod talijanskih banaka. Taj bi
novac u svoje vrijeme imala vratiti zemaljska
blagajna u Poreču, ali će pri tom
imati da kažu svoju i Hrvati i Slovenci
latre.

Dopisnica uredničtv.

Nepoznata osoba posla je sa pošte u
Motovunu negdje oko 16. pr. mj. prepo-
ručeno pismo našem glavnom uredniku u
Test. Radl njegove odsutnosti pismo to
vraćeno je natrag posti u Motovun. Tolikoj
do znanja g. pisu pisma.

Dr. L. NOVAK

specialista za porodjaje
i ženske bolesti
prenio je svoj ambulatorium
u Via Lacea 24.
Ordinira od 3—4.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA
Via Campo Marzo br. 5 - Podružnica Via Lissa br. 7.

Prodaja svježeg kruha
tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne
lokale.

Prodaja svakovrstnog bračna iz
najboljeg mlinu po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Nikada više!

neču mjenjati sapuna odak
robim Berymancov Stecken-
pford - Lillemlöb - sapun
(marka Steckenpford) od
Bergmann & Co., Teschen
u Elbu, jer ovaj sapun je
dulino čuva kožu od sunčanih
pjeva i uzdržaje ljeplju, me-
ku i rješnu pát.

Konad po 80 para dobiva
se u svim tiskarnama, dro-
gerijama i dućanicima parfu-
merijama.

Poduku u glasoviru, pjevanju,
teoriji harmoniji itd. daje vr-
stan kapelnik i skladatelj.

Pobliže upute u tiskari
Laginja i drug, Via Giulia br. 1.

OLOVKE
u korist družbe sv. Cirila i Metoda
dobivaju se u
tiskari Laginja i drug. u Pulii
ulica Giulia x.
uz cijenu od 2 do 10 para.

Sirite „Našu Slogu“.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadružna na ograničeno jamčenje
Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i
uz mješevnu otplatu te prima uloške,
koje ukamačuje uz

4 | 1 | 0 | 0 | 0 | 0

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

nosti, a u prvom reau njezina tvrdoglavost i neprijateljsko razpoloženje prema Slavenima u obče, u ovom pak slatiju na pose prema južnim Slavenima.

Ova je odigrati uslači, jer vlada nije mogla proturati jednu nepravednu svoju osnovu t. j. osnovu o ustrojenju talijanske pravoslovne fakultete u Beču i jer se parlamentarni stroj nije mogao dalje kretati. Sav je parlamentarni rad zapao u najvažnijim odborima.

U finansijalnom odboru predložili su socijalisti, glas nepouzdanih vlasti, jer nije podastru tražena potaka o porezu na bazine i na rakiju. Razprava nije u tom odboru ni započela radi formalnih prepričaka i zbog međusobnog nadmudrivanja.

Druzi važni odbor, vojnički naime nije mogao ni započeti svojih razprava, jer nebijaju na zakonitom broju članova. Odbor za uređenje narodnoštih razmira, koji se je bio sastao, da više o poznatom predlogu socijalističkog pravaka dr. Adlera gleda škola za manjine, protratio je svoje vreme formalnim pitanjem imade li naime započeti svoj rad obzirom na kriju, koju je izazvala vlast i stranke većine parlamenta.

Najglavniji razlog odgode parlamenta bio je svakako toj, što su zastupnici južnih Slavena zapođeli obstrukciju u proračunskom odboru. U tom se je naime odboru imalo razpraviti vladinu osnovu o ustrojenju talijanske pravoslovne fakultete u Beču. Zastupnici iz hrvatskih i slovenskih zemalja t. j. iz Dalmacije, Istre, Trsta, Gorice, Kranjske, Štajerske i Koruške nisu mogli dopustiti, da se ustroji u Beču jedan dio talijanskog sveučilišta ako vlada nezadovoljstvo ispodobio i njima u pitanju hrvatskih i slovenskih visokih škola.

Oni su naime od carske vlade zahtjevali, da se priznade hrvatskomu sveučilištu u Zagrebu ravnopravnost sa sveučilištima ove polovice monarhije. Tražili su dakle, da svi nauci i svi izpit, koje polože na sveučilištu u Zagrebu nosi mlađici iz spomenutih zemalja imaju istu vrijednost kao da su poličeni na kojem austrijskom sveučilištu. Tražili su nadalje, da se za buduće slovensko sveučilište u Ljubljani uporabi nekoliko slovenskih profesora na sveučilištu u Pragu i Krakovu. I konačno su tražili, da im se stalno zajamči, da će se najdalje za deset godina otvoriti slovenska pravoslovna fakulteta u Ljubljani.

Sve su to dake zahtjevi, kojim je vlada sa malo dobre volje posve lako zadovoljila mogla. Na mjesto toga odgovorila je ona na zahtjeve naših zastupnika, da im za sada neda ništa a kad bude jednom gotova talijanska pravoslovna fakulteta, tada tekar da će se u njima upustiti u pregovore.

Posev je naravski, da zastupnici južnih Slavena nemoguće pristati na takove dvojne uvjete. I radi toga započela dne 28. junija u proračunskom odboru obstrukciju proti vladinoj osnovi za ustrojenje talijanske pravoslovne fakultete.

Švi članovi proračunskog odbora, koji su govorili proti spomenutoj osnovi, izjavile su složno, da oni nisu proti talijanskoj visokoj školi, koja im po njihovoj kulturi i po njihovom položaju pripada, ali nemogu, da propuste ovu zgodu, da i oni za svoj narod, koji je kud i kamo mnogo dobrogosti od Tujljanja i po kojem jedino uživa naša monarhija svoj velebitni položaj, neizvještia ista prava na školskom polju, koja se kani dati Tujljanima.

Uz jugoslavenske obstrukcioniste prijeli su bratski u proračunskom odboru i nekoji češki i rusinski zastupnici. Obstrukcija je trajala sve do 5. jula. Slovenski, hrvatski, češki i rusinski zastupnici govorili su jedan za drugim po više sati, nekoj čak do 10 sati uzstope, a bili bi govorili i dulje, da nebijahu sjednice zaključene.

Vlada i njezina stranka izjavile su prije nego li je obstrukcija započela, u svojih novinama, da će pod svaku cenu obstruk-

ciju slomiti pa imale trajati sjednice priračunskog odbora i citav mjesec juli. Tu svrhu pozvane je kupljeli predsjednik proračunskog odbora baruna Chlarića, koji je imao svojom odlučnosti i bezobzirno obstrukcioniste razoruzati. Ali baš taj odlučni i bezobzirni Niemeč bacilo je prpusku u kuruzu. Kad je naime uvidio, da se sjedne strane obstrukcioniste ne dođu preplašiti ni ukrotiti i da postaju s druge strane vladini članovi odbora sve to miljajniji, miljhoviji i umorniji, izjavio je, da polaže predsjedničku čast. On je dodušno stajao opredavati svoj korak time, da ne razumije slavenskih govora i da nije računao u stanju voditi raspravu, ali to bija samo izluka — i nista drugo.

Priznati nam valja lojalno, da su obstrukcionistima znatno pomogli — hoće nehotice — i poljski članovi priračunskog odbora. Oni se naime pobunili proti vlasti i nisu ništa htjeli izpuniti, davno obećano. Radi toga zanješkase njoj dotadanju potporu koli kod razprave finansijskih osnovi i u pobjiranju obstrukcije.

Borbu proti obstrukciji imale su takođe izdrže skoro jedino same njemačke stranke, jer se ni socijalisti, ni češki krikali, ni Mladoci, koji bijahu više manji za vladinu osnovu, odnosno proti obstrukciji, nemoguće pravo ugrljati za osnovu današnje čisto njemačko birokratičke i protislavenske vlade.

Jugoslavenski sveučilišni klub t. j. Hrvati, Slovenci i Srbi u jednom klubu z sveučilištnim pitanje ujedinjeni, postigose z eadu svoju svrhu. Oni zapričešće za sad provedenje jedne nepravredne osnove, koju je bila vlast predložila i za koju se izjavile stranke većine parlamenta. Svojom obstrukcijom prisilili su vlast na to, da je morala prije dobe odgoditi parlamentu koju je imao da. Rješi jošte razne osnovne financijske naray. Tim pako nećemo da kažemo, da je vladina osnova o ustrojenju talijanske pravoslovne fakultete za uvjezakopana. Nipošto. Vlada će na jesen, p svoj prilici mjeseca oktobra, sazvati u novo carevinsko vijeće. Tada će doći operne dnevnih red ista osnova, jer se su vlast neufa prije, provesti naredbenim putem. Naši će zastupnici dosledno i na jesen obstruirati proti vladinoj osnovi, bude vlasti u tada stala na stanovništu, da dad Talijanom sveučilište a nam Hrvatima Slovincima ništa. U tom slučaju, ako vlast nezadovoljstvo naime pravrednim zahtjevima našega naroda na školskom polju, stupaće naši zastupnici proti vlasti još u ostri opoziciju pa nebude li mogla prodrije svojom osnovom, il je sama odstupiti i da razpusti parlament. Od razpusta parlamenta imade pako malo da očekuje, ja bi novim izborima zadobila manje prijatelja i pristaša, nego li ih imade sada. Morala bi dakle popustiti i tražiti sastavne parlamentarne većine — ili sam odstupiti.

Obstrukcijom jugoslavenskih zastupnika proti vladinoj osnovi, nije toliko pogodjeno vlasti ni njezine njemačke stranke, kolik sami Tujljanji. Austrijska vlast je našim pripravila svoju osnovu o talijanskoj pravoslovnoj fakulteti pod uplivom i priliskom njezinih saveznika Njemačke i Italije, usbito ove posljednje. Ministarstvo izvanjski posala prisilno je ministra predsjednik baruna Bienertha na Izradbu one osnovne — jer to zahtijevaju toboži viši interesi naših izvanjskih politike. Njemačke pak stranke u parlamentu pristale su na vladinu osnovu od straha pred promjenom sadašnjeg sustava, kako im je to ministar pravosuđa sam predložio, i radi logo, da li talijanski glasovi u parlamentu ponogni uzdržati premoć nad Slavenima.

Pogodjeni su dakle obstrukcijom naši zastupnici u prvom redu Tujljanji, i t napose Tujljanji našeg Primorja, koji nis ih njezina ničuti o tom, da bi nošem narodu za uzdržanje za svoje sveučilišt

toga našega sleta već opuštaju, navesti čemo ipak opet tache istoga:

Sokolska društva Volosko Opština, tliči Kastav, Kantrida-Zamet, kojim pridružiti Zrinski-Frankopanska županija, u nedjelju, dne 14.8. u 5 sati u Opštini preko Veprinca i Učke, Iževičko stanice u Lupoglavlji, gdje oko 11 sati ukrcati u vlak, koji do Pazina u 11.45 sati. U Pazinu na koj dođeckati će ih Pazinski Puljski Sokol, Buzetskom glazbom te će krenuti vrci od kolodvora do občinskog česta a odavde u „Narodni Dom“, gdje biti priredjen objed za sve sokolice, podne u 4 sati biti će u vrtu „Narodni Dom“ pučka svečanost, koncert Voljske glazbe, bitka sa koriandoli, rikanska tombola i raznovratne druge igre. Na večer vatromet i predramatski odsjek Puljskog Sokola, četvrti prikazivati slijedeće komade:

1. Talijanski no znaju.
2. Ivan Ivanović je kriv.
3. Krivi broj.

Iza predstave ples u velikoj dvorani Narodnog doma, kod kojeg svira posljednja sokačka glazba iz Buzeta.

Uzlažnina na pučku svečanost 60 para, predstava prvi 5 sjedala 1 K, a 60 para, stajanje 40 p., na plus 40 K.

Dne 15.8. u 8 sati u Jutro bili će održani pokusi na vježbalisti za popodnevnu vježbu.

Uzlažnina na vježbaliste iznosi 50 p.

U 11 sati prije podne bili će u buzetsko sokolske glazbe na trgu Narodnog doma. Popodne u 8.30 početak iz Narodnog doma u povremenoj vježbalisti, gdje će u 4 sati započeti vježba s ovim rasporedom:

1. Prostota vježbe članstva svih županija.
2. Vježbe pomladka.
3. Vježbe na spravarnu.
4. Skupine.
5. Vježba gostova.

Uzlažnina na javnu vježbu iznosi 1 K, stajanje 60 p. U 7 sati nađi se odačak na kolodvor u Pazinu, od kretče vlak u Lupoglavlju u 8 sati u koj se onda vraćaju sokolovi s ove strane Učke istim putem natrag.

Porečki kotar:

Iz Žbandaja. Jeste god. 1905. otrese kod nas u Žbandaju škola. Do tada poučava se na ovoj školi hrvatski učiteljski jezik, što je i pravo, no on nije se još ni do danas potrudila, da bavi napis na školsku zgradu, te nije pobrinuo se mi sami.

U oči Tijelove metnuli smo tablu školsku zgradu — „Hrvatska pučka škola“ — a na dan Tijelove bila je uz tablu vježbeni hrvatska trobojnica. To je već upadalo u oči Talljima, pa se ne mijlja nadiju dvije mažige, koje od slijedeći dan potrećao u Poreč optužuju učitelja, da je on tu stvar nareo. Odmah zatim blo je gosp. učitelj par. e. kr. kot. poglavarsku, gdje je dobio log, da se „morat će smještiti“ izbaciti red (To je prosto nasišlo! Ur.). Kad mi zato doznači, pobudi se u nama vježbanost, pa podje staro i mlado par školi čuvati, koji iz blizge koj izdale nebi li se tko našao, da izvadi tablu. Uznaš poštiju i čuvaju e. kr. oblasti, kad ggnjusnu i lažnu prijavu par odreda, ne dopuste niti hrvatski napis na naš školi; ali neka se pazli tko dodje dirati našu tablu. Dodje li talljanski napis na uz hrvatski, stalno neće prenudit školsku zgradu.

Kada budu Tujljanji u Poreču metu hrvatske napise, onda čemo udovoljiti novim željama. (Tako valja braćo! Ur.) Preporučimo pak našim zastupnicima a osobito prisjednicima na zem. odboru

Pazinski kotar:

Na e. k. hrvatskoj gimnaziji u Pazinu raspoloživo je za školsku godinu 1910—1911 suplentsko mjesto za njemački i grčki jezik ili za njemački jezik i prosvjetitelj. Kompetenti imaju podastrijeti molbu putem e. k. gimnazijalnog upraviteljstva u Pazinu na e. kr. pokrajinsku školsku vjećnu za Istru u Trstu do 16. kolovoza o. g.

Slet hrv. školske župe „Vitezovi“ u Pazinu 14. i 15. kolovoza 1910. Kako bijas je već oglašeno priređuje hrv. školska župa „Vitezovi“ dne 14. i 15. kolovoza t. g. svoj I. školski slet u Pazinu. Odnalo bralo se u tu svrhu Pazin, jer je sokolstvo u srednjoj Istri još vrlo malo poznato, pa se kani tim sletom upoznati tamošnji hrvatski narod sa čijevima i radom. Sokolstvo. S druge strane bješe u Pazinu još živi boj između Hrvata i Talljana za povelju u gradu Pazinu, pa će ovaj naš slet jača doneti tamošnjim borelima za našu rodnu stvar novih pobuda za daljnju borbu.

Kod tog sleta sudjelovali će i „Zrinski-Frankopanska župa“. — Akoprem bijas

već op
opet
prostorijama Nar. Doma
dom:

1. dne 14.
2. Pčadav predsjednika.
3. Čitanje zapisnika posljednje skupštine.
4. Izvješće upravnog i revizionalnog odbora.
5. Izvješće novog odbora.
6. Organizacija društvenog rada.
7. Eventualni predlozi imaju se po § 8.

Eventualni podnijeti pismeno najkasnije tri dana prije skupštine.

Odbor.

Sokolski slet u Pazinu. Hrvatska sokolska župa „Vitezovi“ priređuje u nedjelju 4. i ponedjeljak 15. kolovoza o. g. svoj sokolski slet u Pazinu.

Raspored:

1. Dne 14. kolovoza 1910.
- U 5 sati jutrom polazak župe „Zrinjsko-Frankopanske“ i „Vitezovi“ iz Vodskoga preko Učke u Pazin.
2. Doček gostova na kolodvoru Pazin po pozinskom sokolu i odborima.
3. Povorka gradom do „Narodnog Doma“, zatim objed.
4. U 4 sata po podne u vrtu „Narodnog Doma“: Pučka svečanost, koncert Volosko-Opatijske glazbe, pjevanje, američanska tombola, bitka za karijandoli, prodaja raznih stvari, na večer valto-met, u 8 i 10 sati na večer predstava dramatskog odjeku puljkog sokola, zatim ples.

II. Dne 15. kolovoza 1910.

1. U 8 sati prije podne glavni pokus na vježbalistu.
2. U 11 sati koncert buzetske glazbe u vrtu „Narodnog Doma“.
3. Objed.
4. U 3 i 10 po podne nastup sokola u „Narodnom Domu“, polaz u povorec na vježbaliste.
5. U 4 sata po p. javna vježba: a) Proste vježbe — izvadaju sva župska društva; b) Vježbe podmladka štapovima; c) Vježbe na spravama — izvadaju sva župska društva; d) Vježbe čunjevinama; e) Piramide; f) Vježbe gostova na spravama.
6. U 7 sati na večer u vrtu „Narodnog Doma“ nastup za odizak, povorka na kolodvor.

Ulagznina: na pučku svečanost 60 p.; na predstavu prvi 5 reda K 1 —, ostala 60 p., stajanje 40 p.; na ples 40 p.

Ulagznina: za pokus 50 p.; za javnu vježbu: sjedalo 1 K, stajanje 50 p.

Koparski kotar:

Iz Draguća. I do nas u Draguć do-prije vijest, da se širom naše mije domovine pripravljaju na sto dostačniji način proslaviti narodni blagdan naših svetih apostola sv. Ćirila i Metoda. Da ne zao-stanemo za drugima, uznastojasmo, da i mi proslavimo toj nas narodni blagdan. Ljepša ne mogosmo i ne znadoamo u ovom talijanskom grijezdu, nego da se sjelimo naše miljenice Družbe. Tom prigodom sa-brasmo za Družbu 13 K i 50 h; darovanje sljedeći:

Mate Čenjeka učitelj 1 K, Petar Blaže-vić stolar, 20 h, Ivan Gržinić K 10 l, Ma-tija Gržinić žena Ivanova 20 h, Rajko Gržinić Ivanov 10 h, Zvonimir Gržinić Iva-nov 20 h, Milan Gržinić Ivanov 10 h, Marija Gržinić Ivanova 20 h, Ivan Gržinić Ivanov 20 h, Josip Šestan Ivanov 50 h, Korelić Ivan Korelić 50 h, Franjo Šimo-neli 1 K, Jurčić Jovakin 10 h, Marija Pilat 18 h, Skrgat Ivan (župan, posjednik) 20 h, Štrpin Josip p. Petra 1 K, Štrpin Antun kbr. 7, 1 K, Štrpin Ernest 30 h, Korelić Franjo, učitelj 80 h, Ivan Šestan pokoj, Antuna 1 K, Šestan Ernest Ivanov 20 h, Ana Šestan žena Ivanova 20 h, Zvonimir Šestan Ivanov 10 h, Brgđan Šestan Iva-

z 10 h, Boženka Šestan Ivanova 20 h, Šestan Ivanov 10 h, Dragomir Šestan Ivanov 10 h, Žora Šestan 10 h, Bla-žević Ivan prk. Stjepana 40 h, Liberat Pilat 1 K, Franje Šestan Ivanova 60 h, Šestan Ivan Ivanov 20 h R. Šestan Ivanov

jednu podporu za nabavu ejemena za pod-ano Šestan Ivanov 10 h, Dragomir Šestan Ivanov 10 h, Žora Šestan 10 h, Bla-žević Ivan prk. Stjepana 40 h, Liberat Pilat 1 K, Franje Šestan Ivanova 60 h, Šestan Ivan Ivanov 20 h R. Šestan Ivanov

zimski ūjeve (kuružu, hajdu itd.) koju će se doznačiti hrvatskoj gospodarskoj i tali-jonskoj sreži.

Na većom podporom, koju bi imala dati vlada i pokrajina, provesti će se razne javne radnje. U tu svrhu sastati će se budućeg mjeseca opet konferencija kod na-mjestničtvu i predstiljeti gdje i kako da se to radnje provede i kako da se podporu pravednije podili.

Na konferenciji govorilo se je također o uređenju rieka Mirne i Raške te o do-sada izvedenih radnjah na pritocima i potocima.

Novi tršćanski biskup. Čitamo u jednom trčan.-kom listu, udržanom od vlade, da će biti doskoro imenovan tršćanskim biskupom monsignor Castellitz, sada profesor teologije u središnjem sjemeništu u Gorici. Isti list donosi tu vinst kao vrlo pouzdanu i s najkompetentnije strane. Premašamo za sada tu vlast prosto kao kronicari.

Sa koparske Izložbe. Isarska talijanska izložba u Kopru imat će, kako nam očevidci pripovedaju, stalno ogroman gu-bitak. Malo je dana u mjesecu, u kojima imade na izložbi toliko posjetioca a da bi se od ulaznine moglo platiti dnevne troškove. Već odvajna uzajmili su odbornici novac za pokriće tekućih troškova na vla-stito imo kod talijanskih banaka. Taj bi novac u svoje vrijeme imala vratiti zemaljska blagajna u Poreču, ali će pri tom imati da kažu svoja i Hrvati i Slovenci istre.

Dopisnica uredničtvu.

Nepoznata osoba poslala je sa pošte u Motovunu negdje oko 16. pr. mј. prepri-ručeno pismo našem glavnom uredniku u Trst. Radi njegove odsutnosti pismo je vraćeno je natrag posti u Motovun. Toliko do znanja g. pisca pisma.

Razne primorske vesti.

Imenovanja u sudstvu u Istri. Sud-cima imenovani su: Milan Zgombić za Poreč, Dr. Eugen Vidulić za Motovun, Dr. Umberto Petech i Petar Velčić za Pulu i Dr. Edgardo Caccianich za Kopar.

Konferencija kod c. k. namjestnika u Trstu. Dne 28. jula sastali su se na c. k. namjestničtvu u Trstu nekoji državni i zemaljski zastupnici i članovi zemaljskog odbora u Istri sa raznim izvestiteljima namjestničtvu, da viđaju o tom kako da se pomogne stanovništvo Istre, kojemu je tečajem prošlih mjeseci tuča uništila, vi-nograđe i poljske proizvode a voda ošteta-tila i sjenokošte. Konferenciji predsjedao je namjestnik knez Hohenlohe a prisustvovali su zastupnici i prisjednici Laginja, Mandić, Andrijević, Apolonio, Mrach, To-masi i Chersich, te izvestitelji: gradjevni nadzavjetnik Oboriš, sunski nadzavjetnik Benedikter iz Beljaka, namjestnik savjetnik Pipitz, računar, savjetnik Pogatchnik iz Poreča, vladin savjetnik Feßhauš, Inžinjer Dorečić i jedan vladin perovodja.

Na toj konferenciji viđalo se je o ste-tama, koje je tuča i voda preuzrokovala u pojedinim kotarima, kako su to politički poglavari izvestili i prisutni članovi po-punili i razsvetili. Najviše stete pratrili su kotari porečki, koparski i pazinski, za-tim dolaze kotari kreški, lošinjski, puljski pak voloski.

Proračunano je koliko je približno u svakom kotaru slete, koliko bi se imalo tražiti za isto podpore i na koji način, da se to podpore podieli ill upotrebli.

Od ministarstva notarnih posala zatražiti će se znatnu podporu, kojoj će imati da doprinosi svoj dio i pokrajinska blagajna. Za prvu potrebu zaključeno je zamoliti odmah brzjavnim putem od ministarstva

Dr. L. NOVAK

specialista za porodjaje
i ženske bolesti
prenio je svoj ambulatorijum
u Via Lace 24.
Ordinira od 3—4.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Lissa br. 7.

Prodaja svježeg kruha
tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Nikada više!

neću miljanjati sapuna odkad
rabim Bergmanov Stecken-
pferd. Liliennlech-sapun
(marka Steckenpferd) od
Bergmann & Co., Teleshon
a/Elber. Jer ovaj sapun je
doline čuva kožu od sunčanih
pješča i uzdržuje lepu, me-
tanu i njenu paž.

Komad po 80 para dobiva
se u svim lekarnama, dro-
gerijama i dućanima parfu-
merijama.

Poduku u glasoviru, pjevanju,
teoriji harmoniji itd. daje vr-
stan kapelnik i skladatelj.

Pobliži upute u tiskari
Laginja i drug, Via Giulia br. 1.

OLOVKE
u korist družbe sv. Cirila i Metoda
dobivaju se u
tiskari Laginja i drug. u Puli
ulica Giulia 1.
uz cenu od 2 do 10 para.

Sirite „Našu Slogu“.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadružna na ograničeno jamčenje
Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i
uz mješevnu otplatu te prima uloške,
koje ukamačuju uz

4 | 1 | 0 | 0

cisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

